

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं
—

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठः
(वाक्य सहित)

चतुर्थकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Table of Contents

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थ
काण्डं 3

4.4 चतुर्थकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – पञ्चमचितिशेषनिरूपणं..... 3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थ काण्डं

4.4 चतुर्थकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – पञ्चमचितिशेषनिरूपणं

4.4.1.1

र॒श्मि॒र॒सि॒ क्ष॒या॒य॒ त्वा॒ क्ष॒यं॑ जि॒न्व॒ प्रे॒ति॒र॒सि॒ ध॒र्मा॒य॒ त्वा॒ ध॒र्मं॑
जि॒न्वा॒न्वि॒ति॒र॒सि॒ दि॒वे॒ त्वा॒ दि॒वं॑ जि॒न्व॒ स॒न्धि॒र॒स्य॒न्त॒रि॒क्षाय॑ त्वा॒ऽन्त॒रि॒क्षं॑
जि॒न्व॒ प्र॒ति॒धि॒र॒सि॒ पृ॒थि॒व्यै॑ त्वा॒ पृ॒थि॒वीं॑ जि॒न्व॒ वि॒ष्टं॑भो॒ऽसि॒ वृ॒ष्ट्यै॑ त्वा॒
वृ॒ष्टिं॑ जि॒न्व॒ प्र॒वा॒ऽस्य॒हे॒ त्वा॒ऽह॒र्जि॒न्वा॒नु॒ वा॒ऽसि॒ रा॒त्रि॒यै॑ त्वा॒ रा॒त्रिं॑
जि॒न्वो॒ शि॒ग॒सि॒ – [] 1

4.4.1.1 - Padam

र॒श्मिः॑ । अ॒सि॒ । क्ष॒या॒य॒ । त्वा॒ । क्ष॒यम्॑ । जि॒न्व॒ । प्रे॒ति॒रि॒ति॒
प्र – इ॒तिः॑ । अ॒सि॒ । ध॒र्मा॒य॒ । त्वा॒ । ध॒र्मम्॑ । जि॒न्व॒ ।

अ॒न्वि॒ति॒रि॒त्यनु॑ – इतिः । अ॒सि॒ । दि॒वे । त्वा॒ । दि॒वम् । जि॒न्व ।
स॒न्धि॒रिति॑ सं – धिः । अ॒सि॒ । अ॒न्त॒रि॒क्षाय॑ । त्वा॒ । अ॒न्त॒रि॒क्षम् ।
जि॒न्व । प्र॒ति॒धि॒रिति॑ प्र॒ति-धिः॑ । अ॒सि॒ । पृ॒थि॒व्यै । त्वा॒ । पृ॒थि॒वीम् ।
जि॒न्व । वि॒ष्टं॑भ इति॑ वि-स्तं॑भः । अ॒सि॒ । वृ॒ष्ट्यै॑ । त्वा॒ । वृ॒ष्टिम् ।
जि॒न्व । प्र॒वे॒ति॑ प्र – वा । अ॒सि॒ । अ॒ह्ने॑ । त्वा॒ । अ॒हः । जि॒न्व ।
अ॒नु॒वे॒त्यनु॑ – वा । अ॒सि॒ । रा॒त्रि॒यै । त्वा॒ । रा॒त्रि॒म् । जि॒न्व । उ॒शिक् ।
अ॒सि॒ । १ (५०)

4.4.1.2

व॒सु॒भ्य॒स्त्वा॒ व॒सू॒ज्जि॒न्व॑ प्र॒के॒तो॒ऽसि॑ रु॒द्रे॒भ्य॒स्त्वा॒ रु॒द्रा॒ज्जि॒न्व॑
सु॒दी॒ति॒र॒स्यादि॒त्ये॒भ्य॒स्त्वा॒ ऽऽदि॒त्या॒ज्जि॒न्वौ॒जो॒ऽसि॑ पि॒तृ॒भ्य॒स्त्वा॑
पि॒तृ॒ज्जि॒न्व॑ त॒न्तु॒र॒सि॑ प्र॒जा॒भ्य॒स्त्वा॑ प्र॒जा जि॒न्व॑ पृ॒त॒ना॒षा॒ड॒सि॑
प॒शु॒भ्य॒स्त्वा॑ प॒शू॒ज्जि॒न्व॑ रे॒वद॒स्यो॒ष॒धी॒भ्य-स्त्वौ॒ष॒धी-र्जि॒न्वा॒भि॒जि॒द॒सि॑
यु॒क्त॒ग्रा॒वे॒न्द्राय॑ त्वे॒न्द्रं॑ जि॒न्वा॒धि॒प॒ति॒र॒सि॑ प्रा॒णाय॑ – [] २

4.4.1.2 - Padam

वसु॑भ्य॒ इति॑ वसु॑ – भ्यः॒ । त्वा॒ । वसून्॑ । जिन्व॒ । प्र॒केत॑ इति॑
प्र – के॒तः । अ॒सि । रु॒द्रेभ्यः॑ । त्वा॒ । रु॒द्रान् । जिन्व॒ ।
सु॒दीति॑रिति॑ सु– दी॒तिः । अ॒सि । आ॒दित्ये॑भ्यः । त्वा॒ । आ॒दित्यान् ।
जिन्व॒ । ओजः॑ । अ॒सि । पि॒तृभ्य॑ इति॑ पि॒तृ – भ्यः॒ । त्वा॒ । पि॒तृन् ।
जिन्व॒ । तन्तुः॑ । अ॒सि । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र – जा॒भ्यः॒ । त्वा॒ । प्र॒जा
इति॑ प्र – जाः॒ । जिन्व॒ । पृ॒तना॑षाट् । अ॒सि । प॒शुभ्य॑ इति॑
प॒शु – भ्यः॒ । त्वा॒ । प॒शून् । जिन्व॒ । रे॒वत् । अ॒सि ।
ओष॑धीभ्य॒ इत्योष॑धि – भ्यः॒ । त्वा॒ । ओष॑धीः । जिन्व॒ ।
अ॒भिजि॑दित्यभि – जि॒त् । अ॒सि । यु॒क्तग्रा॑वेति॑ यु॒क्त – ग्रा॒वा ।
इन्द्रा॑य । त्वा॒ । इन्द्र॑म् । जिन्व॒ । अधि॑पतिरित्यधि॑-पतिः॒ । अ॒सि ।
प्रा॒णायै॑ति॑ प्र–अ॒नाय॑ । 2 (50)

4.4.1.3

त्वा॒ प्रा॒णं जिन्व॒ यन्ता॑ऽस्य॒पानाय॑ त्वाऽपानं॑ जिन्व॒ स॒र्प॑ऽसि
चक्षु॑षे त्वा॒ चक्षु॑र्जिन्व॒ वयो॑धा अ॒सि श्रो॒त्राय॑ त्वा॒ श्रो॒त्रं जिन्व॒

त्रिवृ॑दसि॒ प्र॒वृ॑दसि॒ सँ॒वृ॑दसि॒ वि॒वृ॑दसि॒ स॒॒रो॒हो॑ऽसि॒ नी॒रो॒हो॑ऽसि॒
प्र॒रो॒हो॑ऽस्यनु॒रो॒हो॑ऽसि॒ वसु॑को॒ऽसि॒ वेष॑श्चिरसि॒ वस्य॑ष्टिरसि॒ । ३

4.4.1.3 - Padam

त्वा । प्रा॒णमि॑ति॒ प्र – अ॒नम् । जि॒न्व । य॒न्ता । अ॒सि । अ॒पा॒नाये॑त्यप
– अ॒नाय॑ । त्वा । अ॒पा॒नमि॑त्यप – अ॒नम् । जि॒न्व । स॒॒स॒र्प इति॑
सं – स॒र्पः । अ॒सि । चक्षु॑षे । त्वा । चक्षुः॑ । जि॒न्व । वयो॑धा इति॑
वयो – धाः । अ॒सि । श्रो॒त्राय॑ । त्वा । श्रो॒त्रम् । जि॒न्व । त्रि॒वृ॑दिति॑
त्रि – वृ॒त् । अ॒सि । प्र॒वृ॑दिति॒ प्र – वृ॒त् । अ॒सि । सँ॒वृ॑दिति॑
सं – वृ॒त् । अ॒सि । वि॒वृ॑दिति॒ वि – वृ॒त् । अ॒सि । स॒॒रो॒हः इति॑
सं – रो॒हः । अ॒सि । नी॒रो॒ह इति॑ निः – रो॒हः । अ॒सि । प्र॒रो॒ह इति॑
प्र – रो॒हः । अ॒सि । अ॒नु॒रो॒ह इत्यनु॑ – रो॒हः । अ॒सि । वसु॑कः ।
अ॒सि । वेष॑श्चिरिति॒ वेष – श्रिः॑ । अ॒सि । वस्य॑ष्टिः । अ॒सि । ३ (43)
(उ॒शि॒गसि॑ – प्रा॒णाय॑ – त्रि॒च॒त्वा॒रि॒॒श॒च्च) (A1)

4.4.2.1

रा॒ज्य॒सि प्रा॒ची दि॒ग्व॒स॒वस्ते॑ दे॒वा अधि॑पतयोऽग्नि॒र्हे॒तीनां॑ प्रति॒धर्ता॑
त्रि॒वृत् त्वा स्तो॒मः पृ॒थि॒व्या॒ श्रय॑त्वाज्य-मु॒क्थम॑व्यथयत् स्त॒भ्नातु॑
रथ॑न्तरं॒ साम॑ प्रति॒ष्ठित्यै॑ वि॒राड॑सि दक्षि॒णा दि॒गु॒द्रास्ते॑ दे॒वा
अधि॑पतय इन्द्रो॑ हे॒तीनां॑ प्रति॒धर्ता॑ पञ्च॒दश॑स्त्वा स्तो॒मः पृ॒थि॒व्या॒
श्रय॑तु प्र-उ॒गमु॒क्थम॑व्यथयत् स्त॒भ्नातु॑ बृ॒हत् साम॑ प्रति॒ष्ठित्यै॑
सम्रा॑डसि प्रा॒तीची॑ दि- [] 4

4.4.2.1 - Padam

रा॒ज्ञी॑ । अ॒सि । प्रा॒ची॑ । दिक् । व॒स॒वः । ते॒ । दे॒वाः । अधि॑पतय
इत्य॑धि - प॒तयः॑ । अ॒ग्निः । हे॒तीना॑म् । प्रति॒धर्ते॑ति प्रति - ध॒र्ता ।
त्रि॒वृदि॑ति त्रि-वृत् । त्वा । स्तो॒मः । पृ॒थि॒व्याम् । श्रय॑तु । आ॒ज्यम् ।
उ॒क्थम् । अ॒व्यथ॑यत् । स्त॒भ्नातु॑ । रथ॑न्तरमि॒ति रथं॑ - त॒रम् ।
साम॑ । प्रति॒ष्ठित्या॑ इति॒ प्रति॑ - स्थि॒त्यै । वि॒राडि॑ति वि - राट् ।
अ॒सि । दक्षि॑णा । दिक् । रु॒द्राः । ते॒ । दे॒वाः । अधि॑पतय
इत्य॑धि - प॒तयः॑ । इन्द्रः॑ । हे॒तीना॑म् । प्रति॒धर्ते॑ति प्रति - ध॒र्ता ।

पञ्चद॑श इति॑ पञ्च – द॒शः । त्वा । स्तो॑मः । पृ॒थि॒व्याम् । श्रय॑तु ।
प्र उ॒गम् । उ॒क्थम् । अ॒व्यथ॑यत् । स्त॒भ्नातु॑ । बृ॒हत् । साम॑ ।
प्रति॑ष्ठित्या इति॑ प्रति – स्थि॒त्यै । स॒म्राडि॑ति सं – राट् ।
अ॒सि । प्र॒तीची॑ । दिक् । 4 (50)

4.4.2.2

गादि॑त्यास्ते दे॒वा अधि॑पतयः सोमो॑ हे॒तीनां॑ प्रति॑धर्ता स॒प्तद॑शस्त्वा
स्तो॑मः पृ॒थि॒व्याञ् श्रय॑तु म॒रुत्व॑तीय-मु॒क्थम॑व्यथयत् स्त॒भ्नातु॑
वैरू॑पञ् साम॑ प्रति॑ष्ठित्यै स्व॒राड॑स्युदी॒ची दि॒ग्विश्वे॑ ते दे॒वा
अधि॑पतयो वरु॒णो हे॒तीनां॑ प्रति॑धर्ते क॒विञ्श॑स्त्वा स्तो॑मः पृ॒थि॒व्याञ्
श्रय॑तु निष्के॑वल्य-मु॒क्थम॑व्यथयत् स्त॒भ्नातु॑ वैरा॒जञ् साम॑ प्रति॑ष्ठित्या
अधि॑पत्यसि बृ॒हती॑ दिङ्म॒रुत॑स्ते दे॒वा अधि॑पतयो – [] 5

4.4.2.2 - Padam

आदि॑त्याः । ते । दे॒वाः । अधि॑पतय इत्यधि॑ – प॒तयः । सोमः॑ ।
हे॒तीनाम् । प्रति॑धर्तेति॑ प्रति – ध॒र्ता । स॒प्तद॑श इति॑
स॒प्त – द॒शः । त्वा । स्तो॑मः । पृ॒थि॒व्याम् । श्रय॑तु । म॒रुत्व॑तीयम् ।

उ॒क्थम् । अ॒व्यथ॑यत् । स्त॒भ्ना॒तु । वै॒रूप॑म् । साम॑ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या
इति॑ प्र॒ति – स्थि॑त्यै । स्वर॑डिति॒ स्व – राट् । अ॒सि । उ॒दी॒ची ।
दिक् । वि॒श्वे॑ । ते । दे॒वाः । अ॒धि॒प॒तय॑ इत्य॒धि – प॒तयः॑ । व॒रु॒णः ।
हे॒ती॒नाम् । प्र॒ति॒ध॒र्ते॑ति॒ प्र॒ति – ध॒र्ता । ए॒क॒वि॒ंशः॑ इत्ये॒क–वि॒ंशः॑ ।
त्वा । स्तो॒मः । पृ॒थि॒व्याम् । श्र॒य॒तु । निष्के॑व॒ल्यम् । उ॒क्थम् ।
अ॒व्यथ॑यत् । स्त॒भ्ना॒तु । वै॒रा॒जम् । साम॑ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑
प्र॒ति – स्थि॑त्यै । अ॒धि॒प॒नी॒त्य॒धि – प॒नी । अ॒सि । बृ॒हती॑ ।
दिक् । म॒रुतः॑ । ते । दे॒वाः । अ॒धि॒प॒तय॑ इत्य॒धि – प॒तयः॑ । 5 (50)

4.4.2.3

बृ॒ह॒स्प॒तिर्हे॒ती॒नां॑ प्र॒ति॒ध॒र्ता॑ त्रि॒ण॒व॒त्रय॑स्त्रि॒ंशौ॑ त्वा स्तो॒मौ
पृ॒थि॒व्याꣳ श्र॒य॒तां॑ वै॒श्वदे॒वाग्नि॑मा॒रुते॑ उ॒क्थे॑ अ॒व्यथ॑यन्ती स्त॒भ्नी॒ताꣳ
शा॒क्व॒रै॒वते॑ सा॒मनी॑ प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या अ॒न्त॒रि॒क्षा॒यर्ष॑यस्त्वा प्रथ॒म॒जा
दे॒वेषु॑ दि॒वो मा॒त्रया॑ व॒रि॒णा प्र॑थन्तु वि॒ध॒र्ता चा॒यम॑धि॒पति॑श्च
ते त्वा स॒र्वे सँ॑वि॒दाना॑ ना॒कस्य॑ पृ॒ष्ठे सु॒वर्गे॑ लो॒के
य॒ज॒मा॒नं च॑ सा॒दय॑न्तु । 6

4.4.2.3 - Padam

बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । हे॒ती॒नाम् । प्र॒ति॒ध॒र्ते॑ति॒ प्रति॑ – ध॒र्ता ।
त्रि॒ण॒व॒त्र॒य॒स्त्रि॒ं॒श॒वि॒ति॑ त्रि॒ण॒व – त्र॒य॒स्त्रि॒ं॒शौ॑ । त्वा । स्तो॒मौ॑ ।
पृ॒थि॒व्याम् । श्र॒य॒ताम् । वै॒श्व॒दे॒वा॒ग्नि॒मा॒रु॒ते॑ इति॑ वै॒श्व॒दे॒व –
अ॒ग्नि॒मा॒रु॒ते॑ । उ॒क्थे॑ इति॑ । अ॒व्य॒थ॒य॒न्ती॑ इति॑ । स्त॒भ्नी॒ताम् ।
शा॒क्व॒र॒रै॒व॒ते॑ इति॑ शा॒क्व॒र – रै॒व॒ते॑ । सा॒म॒नी॒ इति॑ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॒ इति॑
प्र॒ति – स्थि॒त्यै॑ । अ॒न्त॒रि॒क्षाय॑ । ऋ॒ष॒यः॑ । त्वा । प्र॒थ॒म॒जा॒ इति॑
प्र॒थ॒म – जाः॑ । दे॒वेषु॑ । दि॒वः॑ । मा॒त्र॒या । व॒रि॒णा । प्र॒थ॒न्तु॑ । वि॒ध॒र्ते॑ति॒
वि – ध॒र्ता । च॒ । अ॒यम् । अ॒धि॒प॒ति॒रि॒त्य॒धि॒प॒तिः॑ । च॒ । ते॒ । त्वा ।
सर्वे॑ । सँ॒वि॒दा॒ना॒ इति॑ सं – वि॒दा॒नाः॑ । ना॒क॒स्य॑ । पृ॒ष्ठे॑ । सु॒व॒र्ग॒ इति॑
सु॒वः – गे॑ । लो॒के॑ । य॒ज॒मा॒नम् । च॒ । सा॒द॒य॒न्तु॑ । 6 (40)

(प्र॒ती॒ची॒ दि॒ङ् – म॒रु॒त॒स्ते॑ दे॒वा॒ अ॒धि॒प॒तय॑ – श्र॒त्वा॒रि॒ं॒श॒च्च॑) (A2)

4.4.3.1

अ॒यं पु॒रो॒ ह॒रि॒केशः॑ । सूर्य॑र॒श्मि॒स्तस्य॑ रथ॒गृ॒थ्स॒श्च॒ रथौ॑जाश्च॒ से॒नानि॑
ग्रा॒म॒ण्यौ पु॒ज्जि॒क॒स्थ॒ला॒ च॒ कृ॒त॒स्थ॒ला॒ चा॒प्स॒र॒सौ या॒तु॒धा॒ना॒ हे॒ती॒

रक्षा॑सि॒ प्रहे॑ति॒ रयं॑ दक्षि॒णा विश्व॑ कर्मा॑ तस्य॑ रथस्वनश्च
रथे॑चित्रश्च॒ सेनानि॑ ग्राम॒ण्यौ मे॒नका च॑ सहज॒न्या चा॑प्सरसौ॒
दङ्ष्ण॑वः पश॒वो हे॒तिः पौरु॑षेयो वधः॑ प्रहे॑ति॒ रयं॑ पश्चाद् विश्व॒व्यचा॑
स्तस्य॑ रथ प्रोतश्चा॒-सम॑रथश्च॒ सेनानि॑ ग्राम॒ण्यौ प्र॒म्लोच॑न्ती चा -[] 7

4.4.3.1 - Padam

अयम् । पुरः । हरि॑केश इति॑ हरि - केशः । सूर्य॑रश्मि॒रिति॑
सूर्य - रश्मिः । तस्य॑ । रथ॒गृथ्स इति॑ रथ - गृथ्सः । च ।
रथौ॑जा इति॑ रथ - ओजाः । च । से॒नानि॑ग्राम॒ण्यावि॑ति
से॒नानि॑ - ग्राम॒ण्यौ । पु॒ञ्जिक॑स्थले॒ति पु॒ञ्जिक॑ - स्थ॒ला । च ।
कृ॒तस्थ॑ले॒ति कृ॒त - स्थ॒ला । च । अ॒प्सर॑सौ । या॒तुधा॑ना इति॑
या॒तु - धा॑नाः । हे॒तिः । रक्षा॑सि । प्रहे॑ति॒रिति॑ प्र-हे॒तिः । अयम् ।
दक्षि॒णा । विश्व॑कर्मे॒ति विश्व॑ - कर्मा॑ । तस्य॑ । रथ॒स्वन इति॑
रथ - स्वनः । च । रथे॑चित्र इति॑ रथे - चि॒त्रः । च ।
से॒नानि॑ग्राम॒ण्यावि॑ति से॒नानि॑ - ग्राम॒ण्यौ । मे॒नका । च ।

स॒ह॒ज॒न्ये॑ति॒ सह॒ – ज॒न्या॒ । च॒ । अ॒प्स॒र॒सौ॑ । द॒ङ्घ॒ण॒वः॑ । प॒श॒वः॑ ।
हे॒तिः॑ । पौ॒रु॒षे॒यः॑ । व॒धः॑ । प्र॒हे॒ति॒रि॒ति॒ प्र॒ – हे॒तिः॑ । अ॒य॒म् । प॒श्चा॒त् ।
वि॒श्व॒व्य॒चा॒ इति॑ वि॒श्व॒ – व्य॒चाः॑ । त॒स्य॑ । रथ॑ प्रो॒त इति॑ रथ॑-प्रो॒तः॑ ।
च॒ । अ॒स॒म॒रथ॑ इत्य॒स॒म॒ – रथः॑ । च॒ । से॒ना॒नि॒ग्रा॒म॒ण्य॒ावि॑ति॒
से॒ना॒नि॒ – ग्रा॒म॒ण्यौ॑ । प्र॒म्लो॒च॒न्ती॑ति॒ प्र॒ – म्लो॒च॒न्ती॑ । च॒ । 7 (50)

4.4.3.2

नु॒म्लो॒च॒न्ती॑-चा॒प्स॒र॒सौ॑ सर्पा॑ हे॒ति॒ व्या॒घ्राः॑ प्र॒हे॒ति॒ रय॑ मु॒त्तरा॑त् सं॒यँद्-
व॒सु॒स्त॒स्य॑ से॒न॒जि॒च्च॑ सु॒षे॒णश्च॑ से॒ना॒नि॒ ग्रा॒म॒ण्यौ॑ वि॒श्वा॒ची॑ च॒ घृ॒ता॒ची॑
चा॒प्स॒र॒सा॒ वा॒पो॑ हे॒ति॒ वा॒तः॑ प्र॒हे॒ति॒ रय॑मु॒पर्य॑ वा॒ग्व-सु॒स्त॒स्य॑ ता॒क्ष्य-
श्वा॒रि॒ष्ट-ने॑मिश्च॑ से॒ना॒नि॒ ग्रा॒म॒ण्य॒ा वु॒र्व॒शी॑ च॒ पू॒र्व॒चि॒त्ति॒श्वा-प्स॒र॒सौ॑
वि॒द्यु॒द्धे॒ति॒र-व॒स्पू॒र्ज॒न् प्र॒हे॒ति॒ स्ते॒भ्यो॑ न॒म॒स्ते॒ नो॑ मृ॒डय॑न्तु ते॒ यं -[] 8

4.4.3.2 - Padam

अ॒नु॒म्लो॒च॒न्ती॑त्य॒नु॒ – म्लो॒च॒न्ती॑ । च॒ । अ॒प्स॒र॒सौ॑ । सर्पाः॑ । हे॒तिः॑ ।
व्या॒घ्राः॑ । प्र॒हे॒ति॒रि॒ति॒ प्र॒ – हे॒तिः॑ । अ॒य॒म् । उ॒त्तरा॑दि॒त्यु॒त्-तरा॑त् ।
सं॒यँद् व॒सु॒रि॒ति॒ सं॒य॑त् – व॒सुः॑ । त॒स्य॑ । से॒न॒जि॒दि॒ति॒ से॒न-जि॑त् ।

च । सु॒षेण॑ इति॑ सु – से॒नः । च । से॒नानि॑ग्रा॒मण्या॑विति॑
 से॒नानि॑ – ग्रा॒मण्या॑ । वि॒श्वाची॑ । च । घृ॒ताची॑ । च । अ॒प्सर॑सौ ।
 आपः॑ । हे॒ति । वा॒तः । प्र॒हेति॑रिति॑ प्र – हे॒तिः । अ॒यम् । उ॒परि॑ ।
 अ॒र्वाग् व॑सु॒रित्य॑र्वाक् – व॒सुः । तस्य॑ । ता॒क्षर्यः॑ । च ।
 अ॒रिष्ट॑नेमि॒रित्य॑रिष्ट – ने॒मिः । च । से॒नानि॑ग्रा॒मण्या॑विति॑
 से॒नानि॑ – ग्रा॒मण्या॑ । उ॒र्वशी॑ । च । पू॒र्वचि॑त्तिरिति॑ पू॒र्व – चि॒त्तिः ।
 च । अ॒प्सर॑सौ । वि॒द्युदि॑ति वित् – युत् । हे॒तिः ।
 अ॒वस्फूर्ज॑न्नित्य॑व – स्फूर्ज॑न् । प्र॒हेति॑रिति॑ प्र – हे॒तिः । ते॒भ्यः ।
 नमः॑ । ते । नः । मृ॒डय॑न्तु । ते । यम् । 8 (50)

4.4.3.3

द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो॒ द्वेष्टि॑ तं वो॒ जंभे॑ द॒धाम्या॑योस्त्वा स॒दने॑ सा॒दया॑म्यवतः
 छा॒यायां॑ नमः॑ स॒मुद्रा॑य नमः॑ स॒मुद्र॑स्य चक्ष॑से॒ परमे॑ष्ठी त्वा सा॒दय॑तु
 दि॒वः पृ॒ष्ठे व्य॑च॒स्वतीं॑ प्रथ॒स्वतीं॑ वि॒भूम॑तीं प्र॒भूम॑तीं परि॒भूम॑तीं दि॒वं
 य॑च्छ दि॒वं दृ॒ह दि॒वं मा हि॑सीर्वि॒श्वस्मै॑ प्रा॒णाया॑पानाय
 व्या॒नायो॑दानाय॑ प्रति॒ष्ठायै॑ च॒रित्रा॑य सूर्य॑स्त्वाऽभि पा॒तु म॒ह्या स्व॑स्त्या

() छ॒र्दि॒षा॒ श॒न्त॒मे॒न॒ त॒या॒ दे॒व॒त॒या॒ऽङ्गि॒र॒स्व॒द्-ध्रु॒वा॒ सी॒द॒ ।
प्रो॒थ॒द॒श्चो॒ न॒ य॒व॒से॒ अ॒वि॒ष्य॒न् य॒दा॒ म॒हः॒ सँ॒व॒र॒णा॒द् व्य॒स्था॒त् ॥
आ॒द॒स्य॒ वा॒तो॒ अनु॒ वा॒ति॒ शो॒चि॒र॒ध॒ स्म॒ ते॒ व्र॒ज॒नं॒ कृ॒ष्ण॒म॒स्ति॒ । 9

4.4.3.3 - Padam

द्वि॒ष्मः॒ । यः॒ । च॒ । नः॒ । द्वे॒ष्टि॒ । त॒म् । वः॒ । जं॒भे॒ ॥ द॒धा॒मि॒ ।
आ॒योः॒ । त्वा॒ । स॒द॒ने॒ । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒व॒तः॒ । छा॒या॒या॒म् । न॒मः॒ ।
स॒मु॒द्रा॒य॒ । न॒मः॒ । स॒मु॒द्र॒स्य॒ । च॒क्ष॒से॒ । प॒र॒मे॒ष्ठी॒ । त्वा॒ । सा॒द॒य॒तु॒ ।
दि॒वः॒ । पृ॒ष्ठे॒ । व्य॒च॒स्व॒ती॒म् । प्र॒थ॒स्व॒ती॒म् । वि॒भू॒म॒ती॒मि॒ति॒
वि - भू॒म॒ती॒म् । प्र॒भू॒म॒ती॒मि॒ति॒ प्र - भू॒म॒ती॒म् । प॒रि॒भू॒म॒ती॒मि॒ति॒
प॒रि - भू॒म॒ती॒म् । दि॒व॒म् ॥ य॒च्छ॒ ॥ दि॒व॒म् । दृ॒ह॒ ॥ दि॒व॒म् । मा॒ ।
हि॒॒सीः॒ । वि॒श्व॒स्मै॒ । प्रा॒णायै॒ति॒ प्र - अ॒नाय॒ ।
अ॒पा॒नायै॒त्य॒प - अ॒नाय॒ । व्या॒नायै॒ति॒ वि - अ॒नाय॒ ।
उ॒दा॒नायै॒त्यु॒त् - अ॒नाय॒ । प्र॒ति॒ष्ठा॒या॒ इति॒ प्र॒ति - स्था॒यै॒ ॥ च॒रि॒त्रा॒य॒ ।
सू॒र्यः॒ । त्वा॒ । अ॒भी॒ति॒ । पा॒तु॒ । म॒ह्या॒ । स्व॒स्त्या॒ () । छ॒र्दि॒षा॒ ॥

श॒न्त॒मे॒ने॒ति॒ शं॑ – त॒मे॒न॑ । तया॑ । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । ध्रु॒वा ।
सी॒द । प्रो॒थत् । अ॒श्वः । न । यव॑से । अ॒वि॒ष्यन् । यदा॑ । महः॑ ।
सँ॒वर॑णादि॒ति॒ सं॑ – वर॑णात् । व्य॒स्था॒दि॒ति॒ वि॑ – अ॒स्थात् । आत् ।
अ॒स्य । वातः॑ । अ॒न्वि॒ति॒ । वा॒ति॒ । शो॒चिः । अध॑ । स्म । ते ।
व्र॒ज॒नम् । कृ॒ष्णम् । अ॒स्ति॒ । 9 (78)

(प्र॒म्लो॑च॒न्ती॒ च॒ – य॒७ – स्व॒स्त्या॒ – ऽष्टा॑वि॒७श॑तिश्च) (A3)

4.4.4.1

अ॒ग्नि॒र्मूर्धा॑ दि॒वः क॒कुत् पतिः॑ पृ॒थि॒व्या अ॒यं ।
अ॒पा॒७ रे॒ता॒७सि॑ जि॒न्वति॑ । त्वा॒म॒ग्ने पु॒ष्क॒रा॒द॒ध्य॒थ॒र्वा नि॒र॒म॒न्थ॒त ।
मू॒र्ध्नो वि॒श्वस्य॑ वा॒घ॒तः । अ॒य॒म॒ग्निः स॒ह॒स्रि॒णो वा॒ज॒स्य श॒ति॒न॒स्पतिः॑ ।
मूर्धा॑ क॒वी र॒यी॒णां । भु॒वो य॒ज्ञस्य॑ र॒ज॒सश्च॑ ने॒ता य॒त्रा नि॒यु॒द्धिः स॒च॒सो
शि॒वा॒भिः । दि॒वि मूर्धा॑नं दधि॒षे सु॒वर्षां॑ जि॒ह्वा॒म॒ग्ने च॒कृ॒षे ह॒व्य॒वा॒हं॑ ।
अ॒बो॒७॒ध्य॒ग्निः स॒मि॒धा ज॒ना॒नां॑ – [] 10

4.4.4.1 - Padam

अ॒ग्निः । मूर्धा॑ । दि॒वः । क॒कुत् । पतिः॑ । पृ॒थि॒व्याः । अ॒यम् ।
अ॒पाम् । रेता॑सि । जि॒न्वति॑ । त्वा॒म् । अ॒ग्ने । पु॒ष्क॒रात् । अधी॑ति ।
अथ॑र्वा । नि॒रिति॑ । अ॒म॒न्थ॒त । मूर्ध॑नः । वि॒श्व॒स्य । वा॒घ॒तः । अ॒यम् ।
अ॒ग्निः । स॒ह॒स्रि॒णः । वा॒ज॒स्य । श॒ति॒नः । पतिः॑ । मूर्धा॑ । क॒विः ।
र॒यी॒णाम् । भु॒वः । य॒ज्ञ॒स्य । र॒ज॒सः । च । ने॒ता । यत्र॑ । नि॒यु॒द्धि॒रिति॑
नि॒युत् – भिः॑ । स॒च॒से । शि॒वा॒भिः । दि॒वि । मूर्धा॑नम् । द॒धि॒षे ।
सु॒व॒र्षा॒मिति॑ सु॒वः – सा॒म् । जि॒ह्वा॒म् । अ॒ग्ने । च॒कृ॒षे ।
ह॒व्य॒वा॒ह॒मिति॑ ह॒व्य – वा॒ह॒म् । अबो॑धि । अ॒ग्निः ।
स॒मि॒धे॒ति॑ स॒म् – इ॒धा । ज॒ना॒नाम् । 10 (50)

4.4.4.2

प्र॒ति धे॒नु॒मि॒वा य॒ती॒मु॒षा॒सं॑ । य॒ह्वा इ॒व प्र॒व॒या मु॒ज्जि॒हा॒नाः प्र॒ भा॒न॒वः
सि॒स्र॒ते ना॒क॒म॒च्छ । अ॒वो॒चा॒म क॒व॒ये मे॒ध्या॒य व॒चो॑ व॒न्दारु॑ वृष॒भाय॑
वृ॒ष्णे॑ । ग॒वि॒ष्ठि॒रो न॒म॒सा स्तो॒म॒म॒ग्नौ दि॒वी॒व रु॒क्म॒मु॒र्व्यञ्च॑म॒श्रेत् ।
ज॒न॒स्य गो॒पा अ॒ज॒नि॒ष्ट जा॒गृ॒वि॒र॒ग्निः सु॒दक्षः॑ सु॒वि॒ताय॑ न॒व्य॒से ।

घृ॒त॒प्र॒ती॒को॒ बृ॒ह॒ता॒ दि॒वि॒स्पृ॒शा॑ ॥ द्यु॒म॒द्वि॒ भा॒ति॒ भ॒र॒ते॒भ्यः॑ शु॒चिः॑ ।

त्वा॒म॒ग्ने॑ अ॒ङ्गि॒र॒सो॑ – [] 11

4.4.4.2 - Padam

प्र॒ती॒ति॑ । धे॒नु॒म् । इ॒व । आ॒य॒ती॒मि॒त्या॑ ॥ – य॒ती॒म् । उ॒षा॑स॒म् । य॒ह्वाः॑ ।

इ॒व । प्रे॑ति । व॒या॒म् । उ॒ज्जि॒हा॒ना॒ इत्यु॑त् – जि॒हा॒नाः॑ । प्रे॑ति ।

भा॒न॒वः॑ । सि॒स्र॒ते॑ । ना॒क॒म् । अ॒च्छ॑ । अ॒वो॑चा॒म । क॒व॒यै॑ । मे॒ध्या॑य ।

व॒चः॑ । व॒न्दा॒रु॑ । वृ॒ष॒भा॑य । वृ॒ष्णो॑ । ग॒वि॒ष्टि॒रः॑ । न॒म॒सा॑ । स्तो॒म॒म् ।

अ॒ग्नौ॑ । दि॒वि॑ । इ॒व । रु॒क्म॑म् । उ॒र्व्य॒ञ्च॑म् । अ॒श्रे॑त् । ज॒न॒स्य॑ ।

गो॒पा॒ इति॑ गो – पाः । अ॒ज॒नि॒ष्ट॑ । जा॒गृ॒विः॑ । अ॒ग्निः॑ ।

सु॒दक्ष॑ इति॑ सु – दक्षः । सु॒वि॒ता॑य । न॒व्य॒सो॑ । घृ॒त॒प्र॒ती॒क॒ इति॑

घृ॒त – प्र॒ती॒कः॑ । बृ॒ह॒ता॒ । दि॒वि॒स्पृ॒शे॒ति॑ दि॒वि – स्पृ॒शा॑ ॥ द्यु॒म॒दि॒ति॑

द्यु – म॒त् । वी॒ति॑ । भा॒ति॑ । भ॒र॒ते॒भ्यः॑ । शु॒चिः॑ । त्वा॒म् । अ॒ग्ने॑ ।

अ॒ङ्गि॒र॒सः॑ । 11 (50)

4.4.4.3

गुहा॑ हित॑मन्व-विन्द॑ञ्छि॒श्रियाणं॑ व॒ने॒वने॑ । स जा॑यसे मथ्य॑मानः
सहो॑ मह॑त् त्वा॒माहुः॑ सह॑सस्पु॒त्रमङ्गि॑रः । य॒ज्ञस्य॑ के॒तुं प्र॑थमं
पु॒रोहि॑तम॒ग्निं न॑रस्त्रिष॒धस्थे॑ समि॒न्धते॑ । इ॒न्द्रेण॑ दे॒वैः सर॑थꣳ स
बर्॑हिषि॒ सीद॑न्नि होता॑ यज॒थाय॑ सु॒क्रतुः॑ । त्वां चि॑त्रश्रवस्तम॒ हव॑न्ते
वि॒क्षु ज॒न्तवः॑ । शो॒चिष्के॑ शं पु॒रुप्रि॒याग्ने॑ ह॒व्याय॑ वोढ॑वे ।
सखा॑यः सँवः॑ सम्य॒ञ्चमि॑षꣳ - [] 12

4.4.4.3 - Padam

गुहा॑ । हित॑म् । अ॒न्विति॑ । अ॒विन्द॑न् । शि॒श्रिया॑णम् । व॒ने॒वन॑ इति
व॒ने - व॒ने । सः । जा॑यसे । मथ्य॑मानः । सहः । मह॑त् । त्वा॒म् ।
आ॒हुः । सह॑सः । पु॒त्रम् । अ॒ङ्गिरः॑ । य॒ज्ञस्य॑ । के॒तुम् । प्र॑थमम् ।
पु॒रोहि॑तमि॒ति पु॒रः - हि॑तम् । अ॒ग्निम् । नरः । त्रिष॒धस्थ॑ इति
त्रि - स॒धस्थे॑ । समि॒ति । इ॒न्धते॑ । इ॒न्द्रेण॑ । दे॒वैः । सर॑थमि॒ति
स - र॑थम् । सः । बर्॑हिषि । सीद॑त् । नीति॑ । होता॑ । यज॒थाय॑ ।
सु॒क्रतु॑रिति सु - क्रतुः । त्वा॒म् । चि॒त्रश्र॑वस्तमेति चि॒त्रश्र॑वः - त॒म ।

हवन्ते॑ । वि॒क्षु॑ । जन्तवः॑ । शोचि॑ष्के॒शमि॑ति शोचिः॑ – के॒शम् ।
पुरु॑प्रियेति॑ पुरु – प्रि॒य । अ॒ग्ने॑ । ह॒व्याय॑ । वोढ॑वे । सखा॑यः ।
समि॑ति । वः । स॒म्यञ्च॑म् । इ॒षम् । 12 (50)

4.4.4.4

स्तो॑मं चा॒ग्नये॑ । व॒र्षि॑ष्ठाय क्षि॒तीना॑मूर्जो॑ न॒प्त्रे॑ सह॒स्वते॑ ।
स॒स॒मि॒द्युव॑से वृष॒न्न॒ग्ने॑ वि॒श्वान्य॑र्य आ ।
इ॒डस्प॑दे स॒मि॒ध्यसे॑ स नो॑ वसू॒न्या॑ भर ।
ए॒ना वो॑ अ॒ग्निं न॑मसो॒र्जो न॑पात॒मा हु॑वे ।
प्रि॒यं चे॒तिष्ठ॑मरति॒ स्व॒ध्वरं॑ वि॒श्वस्य॑ दू॒तम॑मृतं॑ ।
स यो॑जते अ॒रुषो॑ वि॒श्वभो॑जसा॒ स दु॑द्र॒वथ् स्वा॑हुतः ।
सु॒ब्र॒ह्मा य॒ज्ञः सु॒शमी॑ – [] 13

4.4.4.4 - Padam

स्तो॑मम् । च । अ॒ग्नये॑ । व॒र्षि॑ष्ठाय । क्षि॒तीना॑म् । ऊ॒र्जः । न॒प्त्रे॑ ।
सह॒स्वते॑ । स॒स॒मि॒ति॒ सम् – सम् । इत् । यु॒वसे॑ । वृष॒न् ।
अ॒ग्ने॑ । वि॒श्वानि॑ । अ॒र्यः । आ । इ॒डः । प॒दे । स॒मि॒ति॒ । इ॒ध्यसे॑ ।

सः । नः । वसू॑नि । ए॒ति । भ॒र । ए॒ना । वः । अ॒ग्नि॒म् । नम॑सा ।
उ॒र्जः । नपा॑तम् । ए॒ति । हु॒वे । प्रि॒यम् । चे॒ति॒ष्ठम् । अ॒रति॑म् ।
स्व॒ध्व॒रमि॑ति सु – अ॒ध्व॒रम् । वि॒श्व॒स्य । दू॒तम् । अ॒मृत॑म् । सः ।
यो॒ज॒ते । अ॒रुषः॑ । वि॒श्व॒भो॒ज॒से॒ति वि॒श्व – भो॒ज॒सा । सः । दु॒द्र॒वत् ।
स्वा॒हु॒त इति॑ सु – आ॒हु॒तः । सु॒ब्र॒ह्मे॒ति सु – ब्र॒ह्मा । य॒ज्ञः ।
सु॒श॒मी॒ति सु – श॒मी ॥ 13 (50)

4.4.4.5

वसू॑नां दे॒वꣳ रा॒धो ज॒नानां॑ । उ॒द॒स्य शो॒चि॒र॒स्था॒दा-जु॒ह्वा॒नस्य॑ मी॒ढुषः॑ ।
उ॒द्द॒हू॒मासो॑ अ॒रुषा॑सो दि॒वि॒स्पृ॒शः स॒म॒ग्नि॒मि॒न्ध॒ते नरः॑ ।
अ॒ग्ने वा॒ज॒स्य गो॒मत ई॒शानः॑ स॒हसो॑ य॒हो । अ॒स्मै धे॒हि जा॒तवे॑दो
म॒हि श्र॒वः । स इ॒धा॒नो वसु॑ष्क॒वि-र॒ग्नि॒री॒डे॒न्यो गि॒रा ।
रे॒व॒द॒स्मभ्यं॑ पु॒र्व॒णी॒क दी॒दि॒हि । क्ष॒पो रा॒ज॒न्नु॒त त्म॒नाऽग्ने॑
व॒स्तो॒रु॒तोष॑सः । स ति॒ग्म॒जं॒भ – [] 14

4.4.4.5 - Padam

व॒सूना॑म् । दे॒वम् । रा॒धः । ज॒ना॒ना॑म् । उ॒दि॒ति॑ । अ॒स्य॑ । शो॒चिः॑ ।
अ॒स्था॒त् । आ॒जु॒ह्वा॒न॒स्ये॒त्या॑ – जु॒ह्वा॒न॒स्य॑ । मी॒ढु॒षः॑ । उ॒दि॒ति॑ ।
धू॒मा॒सः॑ । अ॒रु॒षा॒सः॑ । दि॒वि॒स्पृ॒श इति॑ दि॒वि – स्पृ॒शः॑ । स॒मि॒ति॑ ।
अ॒ग्नि॑म् । इ॒न्ध॒ते॑ । न॒रः । अ॒ग्ने॑ । वा॒ज॒स्य॑ । गो॒म॒त इति॑ गो॒-म॒तः॑ ।
ई॒शा॒नः॑ । स॒ह॒सः॑ । य॒हो इति॑ । अ॒स्मे इति॑ । धे॒हि॑ । जा॒त॒वे॒द इति॑
जा॒त – वे॒दः॑ । म॒हि॑ । श्र॒वः॑ । सः॑ । इ॒धा॒नः॑ । व॒सुः॑ । क॒विः॑ ।
अ॒ग्निः॑ । ई॒डे॒न्यः॑ । गि॒रा॑ । रे॒व॒त् । अ॒स्म॒भ्य॒मि॒त्य॒स्म – भ्य॒म् ।
पु॒र्व॒णी॒के॒ति॑ पु॒रु॒-अ॒नी॒क॑ । दी॒दि॒हि॑ । क्ष॒पः॑ । रा॒ज॒न् । उ॒त॑ । त्म॒ना॑ ।
अ॒ग्ने॑ । व॒स्तोः॑ । उ॒त॑ । उ॒ष॒सः॑ । सः॑ ।
ति॒ग्म॒ज॒ंभे॒ति॑ ति॒ग्म – ज॒ंभ॑ । 14 (50)

4.4.4.6

र॒क्ष॒सो॑ द॒ह॒ प्र॒ति॑ । आ॒ ते॑ अ॒ग्न॑ इ॒धी॒म॒हि॑ द्यु॒म॒न्तं॑ दे॒वा॒ज॒रं॑ ।
य॒द्ध॒ स्या॑ ते॒ प॒नी॒य॒सी॑ स॒मि॒द्-दी॒द॒य॒ति॑ द्य॒वी॒षः॑ स्तो॒तृ॒भ्य॑ आ॒ भ॒र॑ ।
आ॒ ते॑ अ॒ग्न॑ ऋ॒चा॒ ह॒विः॑ शु॒क्र॒स्य॑ ज्यो॒ति॒ष॒स्त॒पे॑ ।

सु॒श्च॒न्द्र॒ द॒स्म वि॒श॒प॒ते ह॒व्य॒वा॒ट् तु॒भ्य॒ꣳ हू॒य॒त इ॒षꣳ स्तो॒तृ॒भ्य॒
आ॒ भ॒र । उ॒भे सु॒श्च॒न्द्र॒ सर्पि॒षो॒ द॒र्वी॑ श्री॒णी॒ष आ॒स॒नि ।

उ॒तो न॒ उत् पु॒पूर्वा॑- [] 15

4.4.4.6 - Padam

र॒क्ष॒सः॑ । द॒ह । प्र॒ति । ए॒ति । ते॒ । अ॒ग्ने॒ । इ॒धी॒म॒हि । द्यु॒म॒न्त॒मि॒ति॑
द्यु॒ - म॒न्त॒म् । दे॒व । अ॒ज॒र॒म् । य॒त् । ह॒ । स्या॒ । ते॒ । प॒नी॒य॒सी ।
स॒मि॒दि॒ति॑ सं - इ॒त् । दी॒द॒य॒ति॑ । द्य॒वि । इ॒ष॒म् । स्तो॒तृ॒भ्य॒ इति॑
स्तो॒तृ - भ्यः॑ । ए॒ति । भ॒र । ए॒ति । ते॒ । अ॒ग्ने॒ । ऋ॒चा । ह॒विः ।
शु॒क्र॒स्य॑ । ज्यो॒ति॒षः॑ । प॒ते । सु॒श्च॒न्द्रे॒ति॑ सु॒-च॒न्द्र॒ । द॒स्म । वि॒श॒प॒ते ।
ह॒व्य॒वा॒डि॒ति॑ ह॒व्य॒ - वा॒ट् । तु॒भ्य॒म् । हू॒य॒ते॒ । इ॒ष॒म् । स्तो॒तृ॒भ्य॒ इति॑
स्तो॒तृ - भ्यः॑ । ए॒ति । भ॒र । उ॒भे इति॑ । सु॒श्च॒न्द्रे॒ति॑ सु॒ - च॒न्द्र॒ ।
स॒र्पि॒षः॑ । द॒र्वी॑ इति॑ । श्री॒णी॒षे । आ॒स॒नि॑ । उ॒तो इति॑ । नः॑ । उ॒दि॒ति॑ ।
पु॒पूर्वा॑ः । 15 (50)

4.4.4.7

उ॒क्थे॑षु॒ श॒व॒स॒स्प॒त इ॒षः॑ स्तो॒तृ॒भ्य आ॑ भ॒र ।
अ॒ग्ने त॒म॒द्या॒श्वं न॑ स्तो॒मैः क्र॒तुं न॑ भ॒द्रः॑ ह॒दि॒स्पृ॒शं ।
ऋ॒ध्या॒मा त॒ ओ॒हैः॑ । अ॒था ह्य॒ग्ने क्र॒तो॒र्भ॒द्र॒स्य द॒क्ष॒स्य सा॒धोः॑ ।
र॒थी॒र्ऋ॒त॒स्य बृ॒हतो॑ ब॒भूथ॑ । आ॒भि॒ष्टे अ॒द्य गी॒र्भिर्गृ॒णन्तो॑ऽग्ने दा॒शोम॑ ।
प्र ते॑ दि॒वो न॑ स्त॒नय॑न्ति शु॒ष्माः॑ ।
ऐ॒भिर्नो॑ अ॒र्के॒र्भ॒वा नो॑ अ॒र्वाङ्ख् - [] 16

4.4.4.7 - Padam

उ॒क्थे॑षु । श॒व॒सः॑ । प॒ते । इ॒षम् । स्तो॒तृ॒भ्य इति॑ स्तो॒तृ - भ्यः॑ ।
ए॒ति । भ॒र । अ॒ग्ने । तम् । अ॒द्य । अ॒श्वम् । न । स्तो॒मैः॑ । क्र॒तुम् ।
न । भ॒द्रम् । ह॒दि॒स्पृ॒श॒मिति॑ ह॒दि - स्पृ॒शम् । ऋ॒ध्या॒म । ते॒ । ओ॒हैः॑ ।
अ॒थ । हि । अ॒ग्ने । क्र॒तोः॑ । भ॒द्र॒स्य । द॒क्ष॒स्य । सा॒धोः॑ । र॒थीः॑ ।
ऋ॒त॒स्य । बृ॒हतः॑ । ब॒भूथ॑ । आ॒भिः॑ । ते॒ । अ॒द्य । गी॒र्भिः॑ । गृ॒णन्तः॑ ।
अ॒ग्ने । दा॒शोम॑ । प्रेति॑ । ते॒ । दि॒वः॑ । न । स्त॒नय॑न्ति । शु॒ष्माः॑ ।
ए॒भिः॑ । नः॑ । अ॒र्केः॑ । भ॒व । नः॑ । अ॒र्वाङ् । 16 (50)

4.4.4.8

सुव॑र्न ज्योतिः॑ । अ॒ग्ने वि॒श्वेभिः॑ सु॒मना॑ अनी॒कैः ।
अ॒ग्निं॑ हो॒तारं॑ म॒न्ये दा॒स्वन्तं॑ व॒सोः॑ सू॒नुं॑ स॒हसो॑ जा॒तवे॑दसं ।
वि॒प्रं न जा॒तवे॑दसं । य ऊ॒र्ध्वया॑ स्व॒ध्वरो॑ दे॒वो दे॒वाच्या॑ कृ॒पा ।
घृ॒तस्य॑ वि॒भ्राष्टि॑म॒नु शु॒क्रशो॑चिष आ॒जुह्वा॑नस्य स॒र्पिषः॑ ।
अ॒ग्ने त्वं नो॑ अ॒न्तमः॑ । उ॒त त्रा॒ता शि॒वो भव॑ वरू॒थ्यः ।
तं त्वा शो॑चिष्ठ दी॒दिवः॑ । सु॒म्नाय॑ नू॒नमी॑महे स॒खिभ्यः॑ ।
वसु॑र॒ग्निर्वसु॑श्रवाः () । अ॒च्छा नक्षि॑ द्यु॒मत्त॑मो र॒यिं दाः॑ । 17

4.4.4.8 - Padam

सु॒वः । न । ज्योतिः॑ । अ॒ग्ने । वि॒श्वेभिः॑ । सु॒मना॑ इति सु – म॒नाः॑ ।
अनी॒कैः । अ॒ग्निम् । हो॒तारम् । म॒न्ये । दा॒स्वन्तम् । व॒सोः॑ । सू॒नुम् ।
स॒हसः॑ । जा॒तवे॑दसमि॒ति जा॒त – वे॒दसम् । वि॒प्रम् । न ।
जा॒तवे॑दसमि॒ति जा॒त – वे॒दसम् । यः । ऊ॒र्ध्वया॑ । स्व॒ध्वर इति॑
सु – अ॒ध्वरः॑ । दे॒वः । दे॒वाच्या॑ । कृ॒पा । घृ॒तस्य॑ । वि॒भ्राष्टि॑मि॒ति
वि – भ्रा॒ष्टिम् । अ॒न्विति॑ । शु॒क्रशो॑चिष इति शु॒क्र – शो॑चिषः ।

आ॒जु॒ह्वा॒नस्ये॒त्या॑ – जु॒ह्वा॒नस्य॑ । स॒र्पि॒षः॑ । अ॒ग्ने॑ । त्वम् । नः ।
अ॒न्त॒मः॑ । उ॒त । त्रा॒ता । शि॒वः॑ । भ॒व । व॒रू॒थ्यः॑ । तम् । त्वा ।
शो॒चि॒ष्ठ । दी॒दि॒वः॑ । सु॒म्ना॒य । नू॒नम् । ई॒म॒हे । स॒खि॒भ्य॑ इति
स॒खि॒ – भ्यः॑ । व॒सुः॑ । अ॒ग्निः॑ । व॒सु॒श्र॒वा इति॑ व॒सु – श्र॒वाः () ।
अ॒च्छ॑ । न॒क्षि॑ । द्यु॒म॒त्त॒म इति॑ द्यु॒म॒त् – त॒मः॑ । र॒यि॒म् । दाः॑ । 17 (55)
(ज॒ना॒ना – म॒ङ्गि॒र॒स – इ॒ष॒ – सु॒श॒मी – ति॒ग॒म॒जं॒भ – पु॒पू॒र्या –
अ॒र्वा॒ङ् – व॒सु॒श्र॒वाः – प॒ञ्च॑ च) (A4)

4.4.5.1

इ॒न्द्रा॒ग्नि॒भ्यां॑ त्वा स॒यु॒जा॑ यु॒जा यु॒न॒ज्म्या॑ घा॒रा॒भ्यां॑ ते॒ज॒सा॑ वर्च॒सो
क्थे॑भिः स्तो॒मे॑भिः छ॒न्दो॑भी र॒य्यै॑ पोषा॒य स॒जा॒ता॒नां॑ म॒ध्य॒म॒स्थे॒या॒य
म॒या॑ त्वा स॒यु॒जा॑ यु॒जा यु॒न॒ज्यं॑बा दु॒ला नि॒त॒न्नि॑ र॒भ्र॒य॒न्ती॑ मे॒घ॒य॒न्ती॑
व॒र्ष॒य॒न्ती॑ चु॒पु॒णी॒का॒ ना॒मा॒सि॑ प्र॒जा॒प॒ति॒ना॑ त्वा वि॒श्वा॒भि॒र्धी॒भि॒रु॒प
द॒धा॒मि॑ पृ॒थि॒व्यु॒द॒पु॒र॒म॒न्ने॒न वि॒ष्टा॑ म॒नु॒ष्या॑स्ते गो॒प्ता॒रो ऽग्नि॑र्वि॒य॒त्तो॒ऽस्यां॑
ता॒म॒हं॑ प्र प॒द्ये॑ सा – [] 18

4.4.5.1 - Padam

इन्द्रा॑ग्नि॒भ्यामि॒तीन्द्रा॑ग्नि - भ्याम् । त्वा । स॒युजे॑ति स - युजा॑ ।
युजा॑ । यु॒नज्मि॑ । आ॒घारा॑भ्यामि॒त्या-घा॒राभ्याम् । तेज॑सा । वर्च॑सा ।
उक्थे॑भिः । स्तोमे॑भिः । छन्दो॑भिरिति छन्दः - भिः । रय्यै॑ । पोषा॑य ।
सजा॑तानामिति स-जा॑तानाम् । मध्य॑मस्थे॒यायेति॑ मध्यम-स्थे॒याय ।
मया॑ । त्वा । स॒युजे॑ति स-युजा॑ । युजा॑ । यु॒नज्मि॑ । अ॒न्बा । दु॒ला ।
नि॒तन्निरि॑ति नि - तन्निः । अ॒भ्रय॑न्ती । मे॒घय॑न्ती । व॒र्षय॑न्ती ।
चु॒पुणी॑का । नाम । अ॒सि । प्र॒जाप॑तिनेति प्रजा - पति॑ना । त्वा ।
विश्वा॑भिः । धी॒भिः । उपे॑ति । द॒धामि॑ । पृ॒थि॒वी ।
उद॑पुरमि॒त्युद - पु॒रम् । अ॒न्नेन॑ । वि॒ष्टा । म॒नुष्याः॑ । ते । गो॒प्तारः॑ ।
अ॒ग्निः । वि॒यत्त॑ इति वि - यत्तः । अ॒स्याम् । ताम् । अ॒हम् ।
प्रे॑ति । प॒द्ये । सा । 18 (50)

4.4.5.2

मे श॑र्म च॒ वर्म॑ चा॒स्त्वधि॑ द्यौरन्तरि॒क्षं ब्र॑ह्मणा वि॒ष्टा म॒रुत॑स्ते गो॒प्तारो॑
वा॒युर्वि॑यत्तोऽस्यां ताम॒हं प्र॑ प॒द्ये सा॒ मे श॑र्म च॒ वर्म॑ चा॒स्तु

द्वौ॑रपरा॑जिता॒ऽमृते॑न वि॒ष्टा॒ऽऽदि॒त्यास्ते॑ गो॒प्तारः॑ सूर्यो॑ वि॒यत्तो॑ऽस्यां
ताम॒हं प्र प॒द्ये सा मे॑ शर्म॑ च॒ वर्म॑ चास्तु । 19

4.4.5.2 - Padam

मे॒ । शर्म॑ । च॒ । वर्म॑ । च॒ । अस्तु॑ । अधि॑द्वौरित्यधि॑ – द्वौः॑ ।
अन्त॑रिक्षम् । ब्रह्म॑णा । वि॒ष्टा । मरु॑तः । ते॒ । गो॒प्तारः॑ । वायुः॑ ।
वि॒यत्त॑ इति वि – यत्तः॑ । अ॒स्याम् । ताम् । अ॒हम् । प्रेति॑ । प॒द्ये ।
सा । मे॒ । शर्म॑ । च॒ । वर्म॑ । च॒ । अस्तु॑ । द्वौः॑ ।
अप॑राजितेत्यपरा – जिता॑ । अ॒मृते॑न । वि॒ष्टा । आ॒दि॒त्याः । ते॒ ।
गो॒प्तारः॑ । सूर्यः॑ । वि॒यत्त॑ इति वि-यत्तः॑ । अ॒स्याम् । ताम् । अ॒हम् ।
प्रेति॑ । प॒द्ये । सा । मे॒ । शर्म॑ । च॒ । वर्म॑ । च॒ । अस्तु॑ । 19 (48)

(सा – ऽष्टाच॑त्वारि॒ंशच्च॑) (A5)

4.4.6.1

बृह॑स्पतिस्त्वा सादयतु पृथि॒व्याः पृ॒ष्ठे ज्योति॑ष्मतींँ विश्व॑स्मै
प्रा॒णाया॑पानाय विश्वं॑ ज्योति॑र्यच्छा- ग्निस्ते॑ऽधिपति॑ विश्व॑कर्मा त्वा
सादय॑त्वन्तरिक्षस्य पृ॒ष्ठे ज्योति॑ष्मतींँ विश्व॑स्मै प्रा॒णाया॑पानाय विश्वं॑

ज्योतिर्यच्छ वायुस्तेऽधिपतिः प्रजापतिस्त्वा सादयतु दिवः पृष्ठे
ज्योतिष्मतीं विश्वस्मै प्राणायापानाय विश्वं ज्योतिर्यच्छ परमेष्ठी
तेऽधिपतिः पुरोवातसनिरस्य भ्रसनिरसि विद्युत्सनि – [] 20

4.4.6.1 - Padam

बृहस्पतिः । त्वा । सादयतु । पृथिव्याः । पृष्ठे । ज्योतिष्मतीम् ।
विश्वस्मै । प्राणायैति प्र-अनाय । अपानायैत्यप – अनाय । विश्वम् ।
ज्योतिः । यच्छ । अग्निः । ते । अधिपतिरित्यधि – पतिः ।
विश्वकर्मेति विश्व – कर्मा । त्वा । सादयतु । अन्तरिक्षस्य । पृष्ठे ।
ज्योतिष्मतीम् । विश्वस्मै । प्राणायैति प्र – अनाय ।
अपानायैत्यप – अनाय । विश्वम् । ज्योतिः । यच्छ । वायुः । ते ।
अधिपतिरित्यधि – पतिः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । त्वा ।
सादयतु । दिवः । पृष्ठे । ज्योतिष्मतीम् । विश्वस्मै । प्राणायैति
प्र – अनाय । अपानायैत्यप – अनाय । विश्वम् । ज्योतिः । यच्छ ।
परमेष्ठी । ते । अधिपतिरित्यधि – पतिः ।

पु॒रो॒वा॒त॒स॒नि॒रि॒ति॑ पु॒रो॒वा॒त॒ – स॒निः॑ । अ॒स्य॒ ।

अ॒भ्र॒स॒नि॒रि॒त्य॒भ्र॒ – स॒निः॑ । अ॒सि॒ ।

वि॒द्यु॒त्स॒नि॒रि॒ति॑ वि॒द्यु॒त् – स॒निः॑ । 20 (50)

4.4.6.2

–र॒सि॑ स्त॒न॒यि॒न्नु॒स॒नि॒र॒सि॑ वृ॒ष्टि॑स॒नि॒र॒स्य॑ – ग॒ने॒र्या॒न्य॒सि॑ वा॒ना॒म॒ग॒ने॒या॒न्य॒सि॑
वा॒यो॒र्या॒न्य॒सि॑ दे॒वा॒नां॑ वा॒यो॒या॒न्य॒स्य॒न्त॒रि॒क्ष॒स्य॒ या॒न्य॒सि॑ दे॒वा॒ना॒ –
म॒न्त॒रि॒क्ष॒या॒न्य॒स्य॑ – न्त॒रि॒क्ष॒म॒स्य॒न्त॒रि॒क्षा॒य॒ त्वा॒ स॒लि॒ला॒य॒ त्वा॒ स॒र्णी॒का॒य॒
त्वा॒ स॒ती॒का॒य॒ त्वा॒ के॒ता॒य॒ त्वा॒ प्र॒चे॒त॒से॒ त्वा॒ वि॒व॒स्व॒ते॒ त्वा॒ दि॒व॒स्त्वा॒
ज्यो॒ति॒ष॒ आ॒दि॒त्ये॒भ्य॒स्त्व॒र्चे॒ त्वा॒ रु॒चे॒ त्वा॒ द्यु॒ते॒ त्वा॒ () भा॒से॒ त्वा॒
ज्यो॒ति॒षे॒ त्वा॒ य॒शो॒दां॒ त्वा॒ य॒श॒सि॒ ते॒जो॒दां॒ त्वा॒ ते॒ज॒सि॒ प॒यो॒दां॒ त्वा॒
प॒य॒सि॒ व॒र्चो॒दां॒ त्वा॒ व॒र्च॒सि॒ द्र॒वि॒णो॒दां॒ त्वा॒ द्र॒वि॒णे॒ सा॒द॒या॒मि॒
ते॒न॒र्षि॒णा॒ ते॒न॒ ब्र॒ह्म॒णा॒ त॒या॒ दे॒व॒त॒या॒ऽङ्गि॒र॒स्व॒द् ध्रु॒वा॒ सी॒द॒ । 21

4.4.6.2 - Padam

अ॒सि॒ । स्त॒न॒यि॒न्नु॒स॒नि॒रि॒ति॑ स्त॒न॒यि॒न्नु॒ – स॒निः॑ । अ॒सि॒ ।

वृ॒ष्टि॑स॒नि॒रि॒ति॑ वृ॒ष्टि॑ – स॒निः॑ । अ॒सि॒ । अ॒ग्नेः॑ । या॒नी॑ । अ॒सि॒ ।

दे॒वाना॑म् । अ॒ग्ने॒यानी॑त्य॒ग्ने॒-यानी॑ । अ॒सि । वा॒योः । यानी॑ । अ॒सि ।
 दे॒वाना॑म् । वा॒यो॒यानी॑ति वा॒यो – यानी॑ । अ॒सि । अ॒न्तरि॑क्षस्य ।
 यानी॑ । अ॒सि । दे॒वाना॑म् । अ॒न्तरि॑क्षयानीत्य॒न्तरि॑क्ष – यानी॑ । अ॒सि ।
 अ॒न्तरि॑क्षम् । अ॒सि । अ॒न्तरि॑क्षाय । त्वा । स॒लि॒लाय॑ । त्वा ।
 स॒र्णी॑काय । त्वा । स॒ती॑का॒येति॑ स – ती॒काय॑ । त्वा । के॒ताय॑ । त्वा ।
 प्र॒चे॒तस॑ इति प्र – चे॒तसे॑ । त्वा । वि॒वस्व॑ते । त्वा । दि॒वः । त्वा ।
 ज्यो॑तिषे । आ॒दि॒त्ये॒भ्यः । त्वा । ऋ॒चे । त्वा । रु॒चे । त्वा । द्यु॒ते ।
 त्वा () । भा॒से । त्वा । ज्यो॑तिषे । त्वा । य॒शो॒दामि॑ति य॒शः-दाम् ।
 त्वा । य॒श॑सि । ते॒जो॒दामि॑ति ते॒जः – दाम् । त्वा । ते॒ज॑सि ।
 प॒यो॒दामि॑ति प॒यः – दाम् । त्वा । प॒य॑सि । वर्चो॒दामि॑ति वर्चः-दाम् ।
 त्वा । वर्च॑सि । द्र॒वि॒णो॒दामि॑ति द्र॒वि॒णः – दाम् । त्वा । द्र॒वि॒णे ।
 सा॒दया॑मि । ते॒न । ऋ॒षि॒णा । ते॒न । ब्र॒ह्म॒णा । तया॑ । दे॒वत॑या ।

अ॒ङ्गि॒रस्व॑त् । ध्रु॒वा । सी॒द । 21 (79)

(वि॒द्यु॒त्सनि॑ – द्यु॒ते त्वै – का॒न्न त्रि॒श॒च्च) (A6)

4.4.7.1

भू॒यस्कृ॑दसि॒ वरि॑वस्कृ॑दसि॒ प्राच्य॑स्यू॒र्ध्वाऽस्य॑-न्तरि॑क्षसदस्य-न्तरि॑क्षे
सी॒दा-प्सु॑षदसि॒ श्ये॑नसदसि॒ गृध्र॑सदसि॒ सुपर्ण॑सदसि॒ नाक॑सदसि॒
पृ॒थि॒व्यास्त्वा॑ द्र॒वि॒णे सा॒दया॑म्य-न्तरि॑क्षस्य॒ त्वा द्र॒वि॒णे सा॒दया॑मि
दि॒वस्त्वा॑ द्र॒वि॒णे सा॒दया॑मि दि॒शां त्वा द्र॒वि॒णे सा॒दया॑मि द्र॒वि॒णो॒दां त्वा
द्र॒वि॒णे सा॒दया॑मि प्रा॒णं मे॑ पा॒ह्य-पा॒नं मे॑ पा॒हि व्या॒नं मे॑ - [] 22

4.4.7.1 - Padam

भू॒यस्कृ॑दिति॒ भूयः॑ - कृत् । अ॒सि । वरि॑वस्कृ॑दिति॒ वरिवः॑ - कृत् ।
अ॒सि । प्रा॒ची॑ । अ॒सि । ऊ॒र्ध्वा । अ॒सि । अ॒न्तरि॑क्षसदित्यन्तरि॑क्ष
- सत् । अ॒सि । अ॒न्तरि॑क्षे । सी॒द । अ॒प्सु॑षदित्यप्सु - सत् ।
अ॒सि । श्ये॑नसदिति॒ श्येन॑ - सत् । अ॒सि । गृ॒ध्रस॑दिति॒ गृध्र॑-सत् ।
अ॒सि । सु॒पर्ण॑सदिति॒ सुपर्ण॑ - सत् । अ॒सि । ना॒कस॑दिति॒
ना॒क - सत् । अ॒सि । पृ॒थि॒व्याः । त्वा । द्र॒वि॒णे । सा॒दया॑मि ।
अ॒न्तरि॑क्षस्य । त्वा । द्र॒वि॒णे । सा॒दया॑मि । दि॒वः । त्वा । द्र॒वि॒णे ।
सा॒दया॑मि । दि॒शाम् । त्वा । द्र॒वि॒णे । सा॒दया॑मि ।

द्र॒वि॒णो॒दामि॑ति द्र॒वि॒णः – दाम् । त्वा । द्र॒वि॒णे । सा॒द॒या॒मि ।
प्रा॒णमि॑ति प्र – अ॒नम् । मे । पा॒हि । आ॒पा॒नमि॑त्यप – अ॒नम् ।
मे । पा॒हि । व्या॒नमि॑ति वि – अ॒नम् । मे । 22 (50)

4.4.7.2

पा॒ह्यायु॑र्मे पा॒हि वि॒श्वायु॑र्मे पा॒हि सर्वा॑युर्मे पा॒ह्यग्ने॑ यत् ते पर॑ ह॒न्नाम॑
तावे॑हि स॒ र॒भाव॑है पा॒ञ्च ज॒न्येष्व॑-प्ये॒ध्यग्ने॑ या॒वा अया॑वा ए॒वा
ऊ॒माः स॒ब्दः स॒गरः सु॒मे॒कः । 23

4.4.7.2 - Padam

पा॒हि । आयुः॑ । मे । पा॒हि । वि॒श्वायु॑रिति वि॒श्व-आ॒युः । मे । पा॒हि ।
सर्वा॑यु॒रिति॑ सर्व – आ॒युः । मे । पा॒हि । अ॒ग्ने । यत् ।
ते । पर॑म् । ह॒त् । नाम॑ । तौ । ए॒ति । इ॒हि । स॒मि॒ति । र॒भाव॑है ।
पा॒ञ्चज॒न्येष्वि॑ति पा॒ञ्च – ज॒न्येषु॑ । अ॒पी॒ति । ए॒धि । अ॒ग्ने ।
या॒वाः । अया॑वाः । ए॒वाः । ऊ॒माः । स॒ब्दः । स॒गरः ।
सु॒मे॒क इति॑ सु – मे॒कः । 23 (32) (व्या॒नं मे॑ – द्वा॒त्रिं॑श्च) (A7)

4.4.8.1

अ॒ग्नि॒ना॒ वि॒श्वा॒षाट्॑ सू॒र्ये॒ण॑ स्वर॒ाट् क्र॒त्वा॑ श॒ची॒पति॑र् ऋ॒षभे॑ण॒ त्वष्टा॑
य॒ज्ञेन॑ म॒घवा॑न् दक्षि॒णया॑ सु॒वर्गो॑ म॒न्युना॑ वृ॒त्रहा॑ सौ॒हार्द्वेन॑ तनू॒धा
अ॒न्नेन॑ ग॒यः॑ पृ॒थिव्या॑ऽस॒नो दृ॒ग्भिर॑न्नादो॒ वषट्॑कारेण॒र्द्धः॑ सा॒म्ना तनू॑पा
वि॒राजा॑ ज्योति॒ष्मान् ब्र॑ह्मणा सोम॒पा गो॑भिर्य॒ज्ञं दा॑धार क्ष॒त्रेण॑
म॒नुष्या॑-नश्चे॒न च॑ रथे॒न च॑ व॒ज्य॒तुभिः॑ प्र॒भुः सँव॑त्सरेण॒ परि॒भू
स्तप॑साऽनाधृष्टः॒ सूर्यः॑ सन् तनू॒भिः । 24

4.4.8.1 - Padam

अ॒ग्नि॒ना॒ । वि॒श्वा॒षाट् । सू॒र्ये॒ण॑ । स्वर॒ाडि॑ति॒ स्व - राट् । क्र॒त्वा॑ ।
श॒ची॒पतिः॑ । ऋ॒षभे॑ण॒ । त्वष्टा॑ । य॒ज्ञेन॑ । म॒घवा॑निति॒ मघ- वा॑न् ।
दक्षि॒णया॑ । सु॒वर्ग॑ इति॒ सुवः॑ - गः । म॒न्युना॑ । वृ॒त्रहे॑ति॒ वृत्र - हा॑ ।
सौ॒हार्द्वेन॑ । तनू॒धा इति॒ तनू - धाः॑ । अ॒न्नेन॑ । ग॒यः॑ । पृ॒थिव्या॑ ।
अ॒स॒नोत् । ऋ॒ग्भिरि॑त्यृक् - भिः । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न - अदः॑ ।
वषट्॑कारेणेति॒ वषट् - का॑रेण॒ । ऋ॒र्द्धः॑ । सा॒म्ना । तनू॑पा इति॒
तनू - पाः॑ । वि॒राजे॑ति॒ वि - राजा॑ । ज्योति॒ष्मान् । ब्र॑ह्मणा ।

सो॒मपा॑ इति॑ सोम॑ – पाः । गो॒भिः । य॒ज्ञम् । दा॒धार । क्ष॒त्रेण॑ ।
मनु॒ष्यान् । अश्वे॑न । च । रथे॑न । च । वज्री॑ । ऋ॒तुभि॑रित्यृ॒तु – भिः ।
प्रभू॑रिति॑ प्र – भूः । सँव॑त्सरेणेति॑ सं – व॒त्सरे॑ण । परि॑भूरिति॑
परि॑ – भूः । तप॑सा । अना॑धृष्ट इत्यना॑ – धृष्टः । सूर्यः॑ । सन् ।
तनू॑भिः । 24 (49) (अ॒ग्नि – रै॒कान्न॑ पञ्चा॒शत्) (A8)

4.4.9.1

प्रजा॑पति॒र्मन॑सा ऽन्धो॑ऽच्छे॒तो धा॒ता दी॒क्षाया॑ꣳ सवि॒ता भृ॒त्यां पू॒षा
सोम॑क्रय॒ण्यां व॑रुण॒ उप॑न॒द्धो ऽसु॑रः क्री॒यमा॑णो मि॒त्रः क्री॒तः
शि॒पिवि॑ष्ट आ॒सादि॑तो नरं॒धिषः॑ प्रो॒ह्यमा॑णो ऽधि॒पति॑रागतः प्रजा॑पतिः
प्रणी॑यमा॒नो ऽग्नि॑राग्नी॒ध्रे बृ॒हस्प॑तिराग्नी॒ध्रात् प्रणी॑यमा॒न इन्द्रो॑
हवि॑र्धाने॒ ऽदि॒तिरा॑सादि॒तो विष्णु॑रुपाव॒ह्रिय॑माणो ऽथ॒र्वोपो॑त्तो
यमो॑ऽभिषु॒तो ऽपू॑तपा आ॒धूय॑मानो वा॒युः पू॒यमा॑नो मि॒त्रः क्षी॑र॒श्रीर्म॑न्थी
सक्तु॑श्रीर्वै॒श्वदे॑व उ॒न्नीतो॑ रु॒द्र () आ॑हुतो वा॒युरा॑वृत्तो नृ॒चक्षाः
प्रति॑ख्यातो भ॒क्ष आ॑गतः पि॒तृणां॑ ना॒राश॑ꣳसो ऽसु॑रा॒त्तः सि॒न्धुर॑-
वभृ॑थमवप्रयन्थ् समु॒द्रो ऽव॑गतः सलिलः प्रप्लु॒तः

सु॒वरु॒द्र॒चं॑ ग॒तः॑ । 25

4.4.9.1 - Padam

प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति॑ प्र॒जा – प॒तिः॑ । म॒न॒सा॑ । अ॒न्धः॑ । अ॒च्छे॒त॑
इ॒त्य॒च्छ॑ – इ॒तः॑ । धा॒ता॑ । दी॒क्षा॒या॒म् । स॒वि॒ता॑ । भृ॒त्या॒म् । पू॒षा॑ ।
सो॒म॒क्र॒य॒ण॒या॒मि॒ति॑ सो॒म – क्र॒य॒ण॒या॒म् । व॒रु॒णः॑ । उ॒प॒न॒द्ध॑
इ॒त्यु॒प – न॒द्धः॑ । अ॒सु॒रः॑ । क्री॒य॒मा॒णः॑ । मि॒त्रः॑ । क्री॒तः॑ ।
शि॒पि॒वि॒ष्ट॑ इ॒ति॑ शि॒पि – वि॒ष्टः॑ । आ॒सा॒दि॒त॑ इ॒त्या – सा॒दि॒तः॑ ।
न॒रं॒धि॒षः॑ । प्रो॒ह्य॒मा॒ण॑ इ॒ति॑ प्र – उ॒ह्य॒मा॒णः॑ । अ॒धि॒प॒ति॒रि॒त्य॒धि॒प॒तिः॑ ।
आ॒ग॒त॑ इ॒त्या – ग॒तः॑ । प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति॑ प्र॒जा – प॒तिः॑ । प्र॒णी॒य॒मा॒न॑
इ॒ति॑ प्र॒नी॒य॒मा॒नः॑ । अ॒ग्निः॑ । आ॒ग्नी॒ध्र॑ इ॒त्या॒ग्नि॒-इ॒ध्रे॑ । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ ।
आ॒ग्नी॒ध्रा॒दि॒त्या॒ग्नि॑ – इ॒ध्रा॒त् । प्र॒णी॒य॒मा॒न॑ इ॒ति॑
प्र – नी॒य॒मा॒नः॑ । इ॒न्द्रः॑ । ह॒वि॒र्धा॒न॑ इ॒ति॑ ह॒विः॑ – धा॒ने॑ ।
अ॒दि॒तिः॑ । आ॒सा॒दि॒त॑ इ॒त्या – सा॒दि॒तः॑ । वि॒ष्णुः॑ ।
उ॒पा॒व॒ह्नि॒य॒मा॒ण॑ इ॒त्यु॒प – अ॒व॒ह्नि॒य॒मा॒णः॑ । अथ॒र्वा॑ । उ॒पो॒त्त॑

इत्युप॑ – उत्तः॑ । यमः॑ । अभिषु॑त इत्यभि॑ – सुतः॑ । अपू॑तपा
इत्यपू॑त – पाः॑ । आधू॑यमान॑ इत्या॑ – धू॒यमानः॑ । वा॒युः । पू॒यमानः॑ ।
मि॒त्रः । क्षी॒रश्री॑रिति क्षी॒र-श्रीः॑ । मन्थी॑ । स॒क्तुश्री॑रिति स॒क्तु – श्रीः॑ ।
वै॒श्वदे॑व इति वै॒श्व – दे॒वः । उ॒न्नीत॑ इत्युत् – नीतः॑ । रु॒द्रः () ।
आहु॑त इत्या॑ – हु॒तः । वा॒युः । आवृ॑त्त इत्या॑ – वृ॒त्तः । नृ॒चक्षा॑ इति
नृ – चक्षाः॑ । प्र॒तिख्या॑त इति प्र॒ति – ख्या॑तः । भ॒क्षः । आ॒गत॑
इत्या॑ – ग॒तः । पि॒तृणा॑म् । ना॒रा॒श॒सः । अ॒सुः । आ॒त्तः । सि॒न्धुः ।
अ॒वभृ॑थमित्यव॑ – भृ॒थम् । अ॒वप्र॑यन्नित्यव॑ – प्र॒यन् । स॒मु॒द्रः ।
अ॒वग॑त इत्यव॑ – ग॒तः । स॒लिलः॑ । प्र॒प्लु॑त इति प्र – प्लु॒तः ।
सु॒वः । उ॒दृच॑मित्युत् – ऋ॒चम् । ग॒तः । 25 (71)

(रु॒द्र – ए॒कवि॑ंशतिश्च) (A9)

4.4.10.1

कृ॒त्तिका॑ नक्ष॒त्र-म॒ग्निर्दे॒वता॑ऽग्ने रुचः॑ स्थ प्र॒जाप॑तेर्धातुः
सो॒मस्य॑र्चे त्वा रु॒चे त्वा द्यु॒ते त्वा भा॒से त्वा ज्यो॑तिषे त्वा रोहि॒णी

नक्ष॑त्रं प्र॒जाप॑तिर्दे॒वता॑ मृ॒गशी॑र्षं नक्ष॑त्रं सो॒मो दे॒वता॑ ऽऽर्द्रा॑ नक्ष॑त्रं
रु॒द्रो दे॒वता॑ पु॒नर्व॑सू नक्ष॑त्रमदि॒तिर्दे॒वता॑ – ति॒ष्यो नक्ष॑त्रं बृ॒हस्प॑तिर्दे॒वता॑
ऽऽश्रे॑षा नक्ष॑त्रं सर्पा॑ दे॒वता॑ म॒घा नक्ष॑त्रं पि॒तरो दे॒वता॑ फल्गु॑नी

नक्षत्र – [] 26

4.4.10.1 - Padam

कृ॒त्तिकाः । नक्ष॑त्रम् । अ॒ग्निः । दे॒वता॑ । अ॒ग्नेः । रुचः । स्थ ।
प्र॒जाप॑तेरि॒ति प्र॒जा – प॑तेः । धा॒तुः । सो॒मस्य॑ । ऋ॒चे । त्वा । रु॒चे ।
त्वा । द्यु॒ते । त्वा । भा॒से । त्वा । ज्यो॑तिषे । त्वा । रो॒हिणी ।
नक्ष॑त्रम् । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा – प॑तिः । दे॒वता॑ । मृ॒गशी॑र्षमि॒ति
मृ॒ग – शी॑र्षम् । नक्ष॑त्रम् । सो॒मः । दे॒वता॑ । आ॒र्द्रा । नक्ष॑त्रम् ।
रु॒द्रः । दे॒वता॑ । पु॒नर्व॑सू इति पु॒नः – व॒सू । नक्ष॑त्रम् । अदि॒तिः ।
दे॒वता॑ । ति॒ष्यः । नक्ष॑त्रम् । बृ॒हस्प॑तिः । दे॒वता॑ ।
आश्रे॑षा इत्या॑-श्रे॒षाः । नक्ष॑त्रम् । सर्पाः । दे॒वता॑ । म॒घाः । नक्ष॑त्रम् ।
पि॒तरः । दे॒वता॑ । फल्गु॑नी इति । नक्ष॑त्रम् । 26 (50)

4.4.10.2

–मर्य॑मा दे॒वता॑ फ॒ल्गु॑नी नक्ष॑त्रं भ॒गो दे॒वता॑ ह॒स्तो नक्ष॑त्रं स॒विता
दे॒वता॑ चि॒त्रा नक्ष॑त्रमिन्द्रो दे॒वता॑ स्वा॒ती नक्ष॑त्रं वा॒युर्दे॒वता॑ वि॒शाखे
नक्ष॑त्रमिन्द्रा॒ग्नी दे॒वता॑ ऽनू॒राधा॑ नक्ष॑त्रं मि॒त्रो दे॒वता॑ रोहि॒णी
नक्ष॑त्रमिन्द्रो दे॒वता॑ वि॒चृ॒तौ नक्ष॑त्रं पि॒तरो दे॒वता॑ ऽषा॒ढा नक्ष॑त्रमा॒पो
दे॒वता॑ ऽषा॒ढा नक्ष॑त्रं वि॒श्वे दे॒वा दे॒वता॑ श्रो॒णा नक्ष॑त्रं वि॒ष्णुर्दे॒वता॑
श्र॒वि॒ष्ठा नक्ष॑त्रं व॒सवो॑ – [] 27

4.4.10.2 - Padam

अ॒र्य॒मा । दे॒वता॑ । फ॒ल्गु॑नी इति॑ । नक्ष॑त्रम् । भ॒गः । दे॒वता॑ । ह॒स्तः ।
नक्ष॑त्रम् । स॒विता । दे॒वता॑ । चि॒त्रा । नक्ष॑त्रम् । इन्द्रः॑ । दे॒वता॑ ।
स्वा॒ती । नक्ष॑त्रम् । वा॒युः । दे॒वता॑ । वि॒शाखे॑ इति॑ वि – शा॒खे ।
नक्ष॑त्रम् । इन्द्रा॒ग्नी इतीन्द्र॑ – अ॒ग्नी । दे॒वता॑ । अ॒नू॒राधा॑
इत्यनु॑ – रा॒धाः । नक्ष॑त्रम् । मि॒त्रः । दे॒वता॑ । रोहि॒णी । नक्ष॑त्रम् ।
इन्द्रः॑ । दे॒वता॑ । वि॒चृ॒ताविति॑ वि – चृ॒तौ । नक्ष॑त्रम् । पि॒तरः ।
दे॒वता॑ । अ॒षा॒ढाः । नक्ष॑त्रम् । आ॒पः । दे॒वता॑ । अ॒षा॒ढाः । नक्ष॑त्रम् ।

वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । दे॒वता॑ । श्रो॒णा । नक्ष॑त्रम् । वि॒ष्णुः॑ । दे॒वता॑ ।

श्रवि॑ष्ठाः । नक्ष॑त्रम् । वस॑वः । 27 (50)

4.4.10.3

दे॒वता॑ श॒तभि॑षङ् नक्ष॑त्रमिन्द्रो दे॒वता॑ प्रो॒ष्ठप॑दा नक्ष॑त्रमज एक॑पाद्
दे॒वता॑ प्रो॒ष्ठप॑दा नक्ष॑त्रमहि॒र्बुध्नियो॑ दे॒वता॑ रे॒वती॑ नक्ष॑त्रं पू॒षा दे॒वता॑
ऽश्व॑युजौ नक्ष॑त्रमश्वि॒नौ दे॒वता॑ ऽप॒भर॑णीर्नक्ष॑त्रं य॒मो दे॒वता॑,

पू॒र्णा प॒श्चाद् यत् ते॑ दे॒वा अ॒दधुः॑ । 28

4.4.10.3 - Padam

दे॒वता॑ । श॒तभि॑षगिति श॒त – भि॑षक् । नक्ष॑त्रम् । इन्द्रः॑ । दे॒वता॑ ।

प्रो॒ष्ठप॑दा इति प्रो॒ष्ठ – प॑दाः । नक्ष॑त्रम् । अजः॑ ।

एक॑पादित्येक – पा॒त् । दे॒वता॑ । प्रो॒ष्ठप॑दा इति प्रो॒ष्ठ – प॑दाः ।

नक्ष॑त्रम् । अहिः॑ । बु॒ध्नियः॑ । दे॒वता॑ । रे॒वती॑ । नक्ष॑त्रम् । पू॒षा ।

दे॒वता॑ । अश्व॑युजावित्यश्व – युजौ॑ । नक्ष॑त्रम् । अश्वि॒नौ । दे॒वता॑ ।

अप॒भर॑णीरित्यप – भर॑णीः । नक्ष॑त्रम् । य॒मः । दे॒वता॑ । पू॒र्णा ।

प॒श्चात् । यत् । ते॑ । दे॒वाः । अ॒दधुः॑ । 28 (33)

(फल्गुनी नक्षत्रं – वैसव – स्त्रयस्त्रिंशच्च) (A10)

4.4.11.1

मधुश्च माधवश्च वासन्तिकावृतू शुक्रश्च शुचिश्च ग्रैष्मावृतू
नभश्च नभस्यश्च वार्षिकावृतू इषश्चोर्जश्च शारदावृतू
सहश्च सहस्यश्च हैमन्तिकावृतू तपश्च तपस्यश्च शैशिरावृतू
अग्नेरन्तः श्लेषोऽसि कल्पेतां द्यावापृथिवी कल्पन्तामाप ओषधीः
कल्पन्तामग्नयः पृथङ्मम ज्यैष्ठ्यय सव्रता- [] 29

4.4.11.1 - Padam

मधुः । च । माधवः । च । वासन्तिकौ । ऋतू इति । शुक्रः । च ।
शुचिः । च । ग्रैष्मौ । ऋतू इति । नभः । च । नभस्यः । च ।
वार्षिकौ । ऋतू इति । इषः । च । उर्जः । च । शारदौ । ऋतू इति ।
सहः । च । सहस्यः । च । हैमन्तिकौ । ऋतू इति । तपः । च ।
तपस्यः । च । शैशिरौ । ऋतू इति । अग्नेः ।
अन्तः श्लेष इत्यन्तः – श्लेषः । असि । कल्पेताम् । द्यावापृथिवी
इति द्यावा – पृथिवी । कल्पन्ताम् । आपः । ओषधीः । कल्पन्ताम् ।

अ॒ग्नयः॑ । पृ॒थक् । म॒म । ज्यै॒ष्ठ्याय॑ । स॒व॒र॒ता इति॑ स-व॒र॒ताः । 29 (50)

4.4.11.2

ये॒ऽअ॒ग्नयः॑ स॒म॒न॒सोऽन्त॑रा द्या॒वापृ॑थि॒वी शै॑शि॒रावृ॑तू अ॒भि क॑ल्प॒मा॒ना
इ॒न्द्रमि॑व दे॒वा अ॒भि सँ॑वि॒शन्तु॑ सँ॒यच्च॑ प्र॒चे॒ताश्चा॒ग्नेः सो॑म॒स्य
सू॒र्यस्यो॑-ग्रा च भी॒मा च पि॒तृणां॑ य॒मस्ये॑न्द्र॒स्य ध्रु॒वा च पृ॑थि॒वी च
दे॒वस्य॑ स॒वि॒तुर्म॑रु॒तां व॑रु॒णस्य॑ ध॒र्त्री च ध॑रि॒त्री च मि॒त्राव॑रु॒णयो
मि॒त्रस्य॑ धा॒तुः प्रा॒ची च प्र॒तीची॑ च व॒सूनां॑ रु॒द्राणा॑ - [] 30

4.4.11.2 - Padam

ये । अ॒ग्नयः॑ । स॒म॒न॒स इति॑ स - म॒न॒सः । अ॒न्त॒रा । द्या॒वापृ॑थि॒वी
इति॑ द्या॒वा - पृ॑थि॒वी । शै॒शि॒रौ । ऋ॒तू इति॑ । अ॒भीति॑ । क॑ल्प॒मा॒नाः ।
इ॒न्द्रम् । इ॒व । दे॒वाः । अ॒भि । स॒मि॒ति । वि॒शन्तु॑ । सँ॒यदि॑ति
सं - यत् । च । प्र॒चे॒ता इति॑ प्र - चे॒ताः । च । अ॒ग्नेः ।
सो॑म॒स्य । सू॒र्यस्य॑ । उ॒ग्रा । च । भी॒मा । च । पि॒तृणा॑म् । य॒मस्य॑ ।
इ॒न्द्रस्य॑ । ध्रु॒वा । च । पृ॑थि॒वी । च । दे॒वस्य॑ । स॒वि॒तुः ।
म॒रुता॑म् । व॑रु॒णस्य॑ । ध॒र्त्री । च । ध॑रि॒त्री । च ।

मि॒त्रावरु॑णयो॒रिति॑ मि॒त्रा – वरु॑णयोः । मि॒त्रस्य॑ । धा॒तुः । प्रा॒ची॑ । च ।
प्र॒तीची॑ । च । वसू॑नाम् । रु॒द्राणां॑ । 30 (50)

4.4.11.3

–मा॒दि॒त्यानां॑ ते तेऽधि॑पतयस्तेभ्यो नमस्ते नो मृ॒डय॑न्तु ते यं द्वि॒ष्मो
यश्च॑ नो द्वेष्टि॑ तं वो॒ जंभे॑ दधामि॒ सह॑स्रस्य प्र॒मा अ॑सि सह॑स्रस्य
प्र॒तिमा॑ अ॒सि सह॑स्रस्य वि॒मा अ॑सि सह॑स्रस्योन्मा अ॒सि सा॒हस्रो॑ऽसि
सह॑स्राय त्वे॒मा मे॑ अ॒ग्न इ॑ष्टका धे॒नवः॑ स॒न्त्वेका॑ च श॒तं च॑ सह॑स्रं
चा॒युतं॑ च – [] 31

4.4.11.3 - Padam

आ॒दि॒त्याना॑म् । ते । ते । अधि॑पतय इत्यधि॑–पतयः । तेभ्यः॑ । नमः॑ ।
ते । नः॑ । मृ॒डय॑न्तु । ते । यम् । द्वि॒ष्मः । यः । च । नः॑ । द्वेष्टि॑ ।
तम् । वः॑ । जंभे॑ । दधामि॒ सह॑स्रस्य । प्रमे॑ति प्र – मा । अ॒सि ।
सह॑स्रस्य । प्रति॑मेति प्रति – मा । अ॒सि । सह॑स्रस्य ।
विमे॑ति वि – मा । अ॒सि । सह॑स्रस्य । उन्मे॑त्युत् – मा । अ॒सि ।
सा॒हस्रः॑ । अ॒सि । सह॑स्राय । त्वा । इ॒माः । मे॑ । अ॒ग्ने । इ॑ष्टकाः ।

धे॒नवः॑ । स॒न्तु॑ । ए॒का॑ । च॒ । श॒तम् । च॒ । स॒हस्र॑म् । च॒ । अ॒युत॑म् ।

च॒ । 31 (50)

4.4.11.4

नियु॑तं च प्र॒युतं॑ चा॒र्बुदं॑ च न्य॒र्बुदं॑ च स॒मुद्र॑श्च म॒ध्यं चान्त॑श्च
प॒रार्ध॑श्चे॒मा मे॑ अ॒ग्न इ॒ष्टका॑ धे॒नवः॑ स॒न्तु ष॒ष्टिः स॒हस्र॑म॒युत॑-
मक्षी॑यमाणा ऋ॒तस्था॑ स्थ॒र्तावृ॑धो घृ॒तश्रु॑तो मधु॒श्रुत॑ ऊ॒र्जस्व॑तीः
स्वधा॑विनीस्ता मे॑ अ॒ग्न इ॒ष्टका॑ धे॒नवः॑ स॒न्तु वि॒राजो॑ नाम
का॒मदु॑घा अ॒मुत्रा॑मु॒ष्मिन् लो॑के । 32

4.4.11.4 - Padam

नियु॑तमि॒ति नि॑ - यु॒तम् । च॒ । प्र॒युत॑मि॒ति प्र॒-यु॒तम् । च॒ । अ॒र्बुद॑म् ।
च॒ । न्य॒र्बुद॑मि॒ति नि॑ - अ॒र्बुद॑म् । च॒ । स॒मुद्रः॑ । च॒ । म॒ध्यम् । च॒ ।
अ॒न्तः । च॒ । प॒रार्ध॑ इति॒ पर॑ - अ॒र्धः । च॒ । इ॒माः । मे॑ । अ॒ग्ने ।
इ॒ष्टकाः॑ । धे॒नवः॑ । स॒न्तु॑ । ष॒ष्टिः । स॒हस्र॑म् । अ॒युत॑म् ।
अक्षी॑यमाणाः । ऋ॒तस्था॑ इत्यृ॒त - स्थाः॑ । स्थ॒ । ऋ॒तावृ॑ध
इत्यृ॒त - वृ॑धः । घृ॒तश्रु॑त इति॒ घृ॒त - श्रु॑तः ।

मधु॑श्रु॒त इति॑ मधु॑ – श्रु॒तः । ऊ॒र्ज॑स्व॒तीः । स्व॒धा॒विनी॑रिति॑ स्व॒धा –
विनीः॑ । ताः । मे । अ॒ग्ने । इ॒ष्टकाः । धे॒नवः । स॒न्तु । वि॒राज॑ इति॑
वि – राजः । नाम । का॒मदु॒घा इति॑ काम॑ – दु॒घाः । अ॒मुत्र॑ ।

अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । 32 (45)

(स॒व॒ता – रु॒द्राणा॑ – म॒युत॑ञ्च – पञ्च॑च॒त्वारि॑ञ्श॒च्च) (A11)

4.4.12.1

स॒मिद्-दि॒शामा॑शया॑ नः सु॒व॒र्विन्म॑धो॒रतो॑ मा॒धवः॑ पा॒त्वस्मा॑न् ।
अ॒ग्नि॒र्दे॒वो दु॒ष्टरी॑तु॒रदा॑भ्य इ॒दं क्ष॒त्रञ् रक्ष॑तु पा॒त्वस्मा॑न् ।
रथ॑न्त॒रञ् सा॒मभिः॑ पा॒त्वस्मा॑न् गा॒यत्री॑ छ॒न्दसां॑ वि॒श्वरू॑पा ।
त्रि॒वृ॒न्नो वि॒ष्टया॑ स्तो॒मो अ॒ह्नाञ् स॒मुद्रो॑ वा॒त इ॒दमो॑जः पि॒प॒र्तु ।
उ॒ग्रा दि॒शाम॑भि-भू॒तिर्वयो॑धाः शु॒चिः शु॒क्रे अ॒हन्यो॑ज॒सीना॑ ।
इ॒न्द्राधि॑पतिः पि॒पृता॑दतो॒ नो म॑हि – [] 33

4.4.12.1 - Padam

स॒मिदि॑ति॒ सम् – इत् । दि॒शाम् । आ॒शया॑ ॥ नः । सु॒वर्वि॑दि॒ति
सु॒वः – वि॒त् । म॒धोः ॥ अ॒तः । मा॒धवः । पा॒तु । अ॒स्मान् । अ॒ग्निः ।
दे॒वः । दु॒ष्टरी॑तुः । अ॒दाभ्यः ॥ इ॒दम् । क्ष॒त्रम् । र॒क्षतु॑ । पा॒तु ।
अ॒स्मान् । र॒थन्त॑रमि॒ति रथं – त॒रम् । सा॒मभि॑रि॒ति सा॒म – भिः ।
पा॒तु । अ॒स्मान् । गा॒यत्री । छ॒न्दसा॑म् । वि॒श्वरू॑पेति॒ विश्व – रू॒पा ।
त्रि॒वृदि॑ति॒ त्रि-वृ॑त् । नः । वि॒ष्टये॑ति॒ वि – स्थ॑या ॥ स्तो॒मः । अ॒हाम् ॥
स॒मु॒द्रः । वा॒तः । इ॒दम् । ओ॒जः । पि॒प॒र्तु । उ॒ग्रा । दि॒शाम् ।
अ॒भिभू॑तिरि॒त्यभि – भू॒तिः । व॒यो॒धा इति॑ व॒यः- धाः । शु॒चिः ।
शु॒क्रे । अ॒हनि॑ । ओ॒ज॒सीना॑ ॥ इ॒न्द्र । अ॒धिप॑तिरि॒त्यधि – प॒तिः ।
पि॒पृ॒तात् । अ॒तः । नः । म॒हि । 33 (50)

4.4.12.2

क्ष॒त्रं वि॒श्वतो॑ धा॒रये॑दं । बृ॒हत् सा॒म क्ष॒त्रभृ॑द्-वृ॒द्ध वृ॒ष्णियं॑
त्रि॒ष्टुभौ॑जः शु॒भित॑ मु॒ग्रवी॑रं । इ॒न्द्र स्तो॒मेन॑ पञ्चद॒शेन॑ म॒ध्यमि॑दं
वा॒तेन॑ स॒गरे॑ण र॒क्ष । प्रा॒ची दि॒शाꣳ स॒हय॑शा य॒शस्व॑ती वि॒श्वे दे॒वाः

प्रा॒वृ॒षा ऽह्ना॑ सु॒वर्व॑ती । इ॒दं क्ष॒त्रं दु॒ष्टर॑मस्त्वो॒जो अ॒नाधृ॑ष्ट॒
सह॑स्रि॒यः सह॑स्वत् । वै॒रूपे॑ साम॒न्निह॑ तच्छ॒केम॑ जग॒त्यैनं॑ वि॒क्ष्वा
वै॒श्यामः॑ । वि॒श्वे दे॒वाः सप्त॑द॒शेन॑ – [] 34

4.4.12.2 - Padam

क्ष॒त्रम् । वि॒श्वतः॑ । धा॒रय॑ । इ॒दम् । बृ॒हत् । साम॑ । क्ष॒त्रभृ॑दिति॑
क्ष॒त्र – भृ॑त् । वृ॒द्धवृ॑ष्णि॒यमि॑ति वृ॒द्ध-वृ॑ष्णि॒यम् । त्रि॒ष्टुभा॑ । ओ॒जः ।
शु॒भित॑म् । उ॒ग्रवी॑रमि॒त्युग्र॑ – वी॒रम् । इ॒न्द्र । स्तो॒मेन॑ । पञ्च॑द॒शेने॑ति॑
पञ्च॑ – द॒शेन॑ । म॒ध्यम् । इ॒दम् । वा॒तेन॑ । स॒गरे॑ण । र॒क्ष । प्रा॒ची ।
दि॒शाम् । स॒हय॑शा इति॑ स॒ह – य॒शाः । य॒शस्व॑ती । वि॒श्वे । दे॒वाः ।
प्रा॒वृ॒षा ॥ अ॒ह्नाम् । सु॒वर्व॑तीति॑ सु॒वः – व॒ती । इ॒दम् । क्ष॒त्रम् ।
दु॒ष्टर॑म् । अ॒स्तु । ओ॒जः । अ॒नाधृ॑ष्टमि॒त्यना॑ – धृ॒ष्टम् । स॒हस्रि॑यम् ।
सह॑स्वत् । वै॒रूपे॑ । साम॒न् । इ॒ह । तत् । श॒केम॑ । जग॒त्या । ए॒नम् ।
वि॒क्षु । ए॒ति । वै॒श्यामः॑ । वि॒श्वे । दे॒वाः ।
सप्त॑द॒शेने॑ति॑ सप्त॑ – द॒शेन॑ । 34 (50)

4.4.12.3

वर्च॑ इ॒दं क्ष॒त्रꣳ स॒लिल॑वा॒तमु॒ग्रं । ध॒र्त्री दि॒शां क्ष॒त्रमि॒दं
दा॒धारो॒पस्थाऽऽशा॑नां मि॒त्रव॑दस्त्वो॒जः ।

मि॒त्राव॑रुणा श॒रदाऽह्नां॑ चि॒किन्नु॑ अ॒स्मै रा॒ष्ट्राय॑ म॒हि श॒र्म य॑च्छ॒तं ।

वैरा॑जे सा॒मन्ना॑धि मे॒ मनी॑षाऽनु॒ष्टुभा॑ संभृ॒तं वी॒र्यꣳ स॒हः ।

इ॒दं क्ष॒त्रं मि॒त्रव॑दार्द्र॒दानु॑ मि॒त्राव॑रुणा र॒क्षत॑-मा॒धिप॑त्यैः ।

स॒म्राड् दि॒शाꣳ स॒हसा॑म्नी स॒हस्व॑त्यृ॒तुर्हे॒मन्तो॑ वि॒ष्टया॑ नः पि॒पर्तु॑ ।

अव॑स्युवा॒ता – [] 35

4.4.12.3 - Padam

वर्चः॑ । इ॒दम् । क्ष॒त्रम् । स॒लिल॑वा॒तमि॒ति स॒लिल॑ – वा॒तम् । उ॒ग्रम् ।

ध॒र्त्री । दि॒शाम् । क्ष॒त्रम् । इ॒दम् । दा॒धार । उ॒पस्थे॑त्यु॒प – स्था॑ ।

आ॒शाना॑म् । मि॒त्रव॑दि॒ति मि॒त्र – व॒त् । अ॒स्तु । औ॒जः ।

मि॒त्राव॑रुणे॒ति मि॒त्रा – व॒रुणा॑ । श॒रदा॑ । अ॒ह्नाम् । चि॒किन्नु॑ इ॒ति ।

अ॒स्मै । रा॒ष्ट्राय॑ । म॒हि । श॒र्म । य॑च्छ॒तम् । वैरा॑जे । सा॒मन् ।

अ॒धी॒ति । मे॒ । म॒नी॒षा । अ॒नु॒ष्टुभे॑त्यनु॒ – स्तु॒भा ।

संभृ॑तमि॒ति सं – भृ॒तम् । वी॒र्य॑म् । स॒हः । इ॒दम् । क्ष॒त्रम् ।
मि॒त्रव॑दि॒ति मि॒त्र – व॒त् । आ॒र्द्र॒दान्वि॑त्या॒र्द्र – दानु॑ ।
मि॒त्राव॑रु॒णेति॑ मि॒त्रा – व॒रुणा॑ । र॒क्ष॒तम् । आ॒धि॒प॒त्यैरि॑त्या॒धि – प॒त्यैः ।
स॒म्राडि॑ति॒ सम् – राट् । दि॒शाम् । स॒ह॒सा॒म्नीति॑ स॒ह – सा॒म्नी ।
स॒ह॒स्व॒ती । ऋ॒तुः । हे॒म॒न्तः । वि॒ष्टये॑ति॒ वि – स्थ॑या । नः । पि॒प॒र्तु ।
अ॒व॒स्यु॒वाता॑ इ॒त्य॒व॒स्यु – वा॒ताः । 35 (50)

4.4.12.4

बृ॒ह॒ती॒र्नु श॑क्व॒रीरि॑मं॒ य॒ज्ञम॑व॒न्तु नो॑ घृ॒ताचीः॑ ।
सु॒व॒र्व॒ती सु॒दु॒घा नः॑ प॒य॒स्व॒ती दि॒शां दे॒व्य॑व॒तु नो॑ घृ॒ताचीः॑ ।
त्वं गो॒पाः पु॒र॒ए॒तोत॑ प॒श्चाद् बृ॑ह॒स्प॒ते या॒म्यां॑ यु॒ङि॒न्ध वा॒चं ।
ऊ॒र्ध्वा दि॒शाꣳ र॒न्ति॒राशौष॑धी॒नाꣳ सँव॑त्स॒रेण॑ स॒वि॒ता नो॑ अ॒ह्नां ।
रे॒व॒थ् सा॒माति॑ छ॒न्दा उ॑ छ॒न्दोऽजा॑त॒ शत्रुः॑ स्यो॒ना नो॑ अ॒स्तु ।
स्तो॒म॒त्रय॑स्त्रिꣳशो॒ भुव॑न॒स्य प॒त्नि वि॑व॒स्व॒द्वाते॑ अ॒भि नो॑ – [] 36

4.4.12.4 - Padam

बृ॒हतीः॑ । नु॑ । शक्व॑रीः । इ॒मम् । य॒ज्ञम् । अ॒वन्तु॑ । नः॑ । घृ॒ताचीः॑ ।
सुव॑र्वतीति सुवः॑ – वती॑ । सु॒दु॒घेति॑ सु – दु॒घा । नः॑ । प॒यस्व॑ती ।
दि॒शाम् । दे॒वी । अ॒वतु॑ । नः॑ । घृ॒ताचीः॑ । त्वम् । गो॒पा इति॑
गो – पाः॑ । पु॒र ए॒तेति॑ पु॒रः – ए॒ता । उ॒त । प॒श्चात् । बृ॒हस्प॑ते ।
या॒म्याम् । यु॒ङि॒ध । वा॒चम् । ऊ॒र्ध्वा । दि॒शाम् । र॒न्तिः । आ॒शा ।
ओष॑धीनाम् । सँव॑त्सरेणेति सं-व॑त्सरेण । स॒वि॒ता । नः॑ । अ॒ह्नाम् ।
रे॒वत् । सा॒म । आ॒ति॒छ॒न्दा इ॒त्याति॑ – छ॒न्दाः । उ॒ । छ॒न्दः ।
अ॒जा॒त॒श॒त्रु॒रित्य॑जात – श॒त्रुः । स्यो॒ना । नः॑ । अ॒स्तु ।
स्तो॑म॒त्रय॑स्त्रि॒ंश इति॑ स्तो॒म – त्रय॑स्त्रि॒ंशो । भु॒व॒न॒स्य । प॒त्नि ।
वि॒व॒स्व॒द्वा॒त इति॑ वि॒व॒स्व॒त् – वा॒ते । अ॒भी॒ति । नः॑ । 36 (50)

4.4.12.5

गृ॒णाहि॑ । घृ॒त॒वती॑ स॒वि॒तरा॑धि॒पत्यैः॑ प॒यस्व॑ती र॒न्ति॒रा॒शा नो॑ अ॒स्तु ।
ध्रु॒वा दि॒शां वि॒ष्णु॑प॒त्न्य॒घो॒राऽस्ये॑शाना स॒हसो॑ या म॒नो॒ता ।
बृ॒हस्प॑ति म॒र्ता॒रि॒श्चो॒त वा॒युः स॒न्धु॒वा॒ना वा॒ता अ॒भि नो॑ गृणन्तु ।

विष्टं॑भो दि॒वो धरु॑णः पृ॒थि॒व्या अ॒स्यै॒शाना॑ जग॑तो वि॒ष्णुप॑त्नी ।
वि॒श्वव्य॑चा इ॒षय॑न्ती सु॒भूतिः॑ शि॒वा नो॑ अ॒स्त्वदि॑तिरुप॒स्थे॑ ।
वै॒श्वान॑रो न ऊ॒त्या पृ॒ष्ठो दि॒व्य नु॑ नो () ऽद्या॑नुम॒ति र॒न्विद॑नुमते॒ त्वं
क॒या नश्चि॑त्र आ॒भुव॑त् को अ॒द्य यु॑ङ्क्ते । 37

4.4.12.5 - Padam

गृ॒णाहि॑ । घृ॒तव॑तीति॒ घृ॒त – व॑ती । स॒वि॒तः । आ॒धि॒प॒त्यैरि॒त्याधि॑-
प॒त्यैः । प॒यस्व॑ती । र॒न्तिः । आ॒शा । नः । अ॒स्तु । ध्रु॒वा । दि॒शाम् ।
वि॒ष्णुप॑त्नीति॒ वि॒ष्णु – प॑त्नी । अ॒घो॒रा । अ॒स्य । ई॒शाना॑ । स॒हसः॑ ।
या । म॒नो॒ता । बृ॒हस्प॑तिः । मा॒तरि॑श्वा । उ॒त । वा॒युः । स॒न्धु॒वा॒ना इति॑
सम् – ध्रु॒वा॒नाः । वा॒ताः । अ॒भीति॑ । नः । गृ॒णन्तु॑ । विष्टं॑भ इति॑
वि – स्तं॑भः । दि॒वः । धरु॑णः । पृ॒थि॒व्याः । अ॒स्य । ई॒शाना॑ ।
जग॑तः । वि॒ष्णुप॑त्नीति॒ वि॒ष्णु – प॑त्नी । वि॒श्वव्य॑चा इति॑
वि॒श्व – व्य॑चाः । इ॒षय॑न्ती । सु॒भूति॑रिति॒ सु – भू॑तिः । शि॒वा । नः ।
अ॒स्तु । अ॒दि॒तिः । उ॒पस्थ॑ इत्यु॒प – स्थे॑ । वै॒श्वान॑रः । नः । ऊ॒त्या ।

पृ॒ष्ठः । दि॒वि । अ॒न्वि॒ति । नः () । अ॒द्य । अ॒नु॒म॒ति॒रि॒त्य॒नु॒ – म॒तिः ।
अ॒न्वि॒ति । इ॒त् । अ॒नु॒म॒त॒ इ॒त्य॒नु॒ – म॒ते । त्व॒म् । क॒या । नः । चि॒त्रः ।
ए॒ति । भु॒व॒त् । कः । अ॒द्य । यु॒ङ्क्ते । 37 (64)
(म॒हि – स॒प्त॒द॒शे॒ना – ऽव॒स्यु॒वा॒ता – अ॒भि नो – ऽनु॒ न –
श्च॒तु॒र्द॒श च) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(र॒श्मि॒र॒सि – रा॒ज्य॒स्य – यं पु॒रो ह॒रि॒केशो – ऽग्नि॒मूर्ध् –
न्द्वा॒ग्नि॒भ्यां – बृ॒ह॒स्प॒ति – भू॒य॒स्कृ॒द – स्य॒ग्नि॒ना वि॒श्वा॒षाट् –
प्र॒जा॒प॒ति॒र्म॒न॒सा – कृ॒त्ति॒का – म॒धु॒श्च – स॒मि॒दि॒शां – द्वा॒द॒श)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(र॒श्मि॒र॒सि – प्र॒ति धे॒नु – म॒सि स्त॒न॒यि॒नु॒स॒नि॒र – स्या॒दि॒त्या॒नां –
स॒प्त॒त्रिं॒शत्)

पद पाठे (वाक्य सहित) – चतुर्थकाण्डे – चतुर्थः प्रश्नः

First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kandam 4 :-

(रश्मिरसि – को अद्य युङ्क्ते)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

चतुर्थ काण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – चतुर्थकाण्डे – चतुर्थः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 4 – Prasanam 4 – TS 4.4

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	3	143
Anuvakam 2	3	140
Anuvakam 3	3	178
Anuvakam 4	8	405
Anuvakam 5	2	98
Anuvakam 6	2	129
Anuvakam 7	2	82
Anuvakam 8	1	49
Anuvakam 9	1	71
Anuvakam 10	3	133
Anuvakam 11	4	195
Anuvakam 12	5	264
Total →	37	1887

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in